

PARTNERTÁJÉKOZTATÓ

HÍRLEVÉL

2019. XIX. évfolyam 10. szám

2019. OKTÓBER

TEJHIGIÉNIA IV.

10.
oldal

DAKOTA *IN VIVO*

18.
oldal

MEGINT SZUDÁNIFÜVET LEGELTETTÜNK

24.
oldal

A TEJ FORRADALMA I.

26.
oldal

ÁLLATTENYÉSZTÉSI TELJESÍTMÉNYVIZSGÁLÓ KFT.

2100 Gödöllő, Dózsa György út 58. | Tel.: +36 28 515 540 | Fax: +36 28 515 550 | E-mail: atkft@atkft.hu | www.atkft.hu

2100 Gödöllő,
Dózsa György út 58.
Telefon: 06-28-515-540
Fax: 06-28-515-550
E-mail: atkft@atkft.hu
Honlap: www.atkft.hu

Felelős kiadó:

Kövesdi Zsolt
ügyvezető igazgató

Főszerkesztő:

Rácz Henriett
06-20/329-5227
racz.henriett@atkft.hu

Szerkesztő asszisztens:

Szűcs Krisztina

A szerkesztőbizottság tagjai:

Dr. Dégen László
Dr. Kenéz Árpád
Dr. Monostori Attila
Dr. Orosz Szilvia
Dr. Ózsvári László
Rácz Henriett

Grafikai előkészítés:

Kutas Ferenc

Lebonyolítás:

LittleShark Marketing Kft.

Nyomás:

Vármédia Print Kft.
www.varmediaprint.hu

ISSN HU-2063-3491

TARTALOM

KÖSZÖNTŐ	3
SZÁMADÁS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNYRÓL	4
AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHENÉSZETEK LEGJOBBJAINAK ÚJ ORSZÁGOS RANGSORAI	4
AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK LEGJOBBJAINAK MEGYEI RANGSORAI: a legjobb 10 tehenészet	6
ÁLLATEGÉSZSÉG ÉS TAKARMÁNYOZÁS Tejhygiénia IV. - A tejhygiénia jogszabályi háttere és intézmény- rendszere Magyarországon (Dr. Szabó Erika, Szakos Dávid, dr. Kasza Gyula, dr. Ózsvári László)	10
SZOMATIKUS SEJTSZÁM-VIZSGÁLAT A TEJMINŐSÉG JAVÍTÁSÁÉRT	12
TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA	13
TERMÉKENYÍTÉSI ADATOK ELEMZÉSE A SZAPORÍTÁS JAVÍTÁSÁÉRT	13
TEJKARBAMID-VIZSGÁLAT A TAKARMÁNYOZÁS JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN	14
PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK	14
A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA (Dr. Ózsvári László)	16
A JÓ MINŐSÉGŰ TÖMEGTAKARMÁNY A GAZDASÁGOS TERMELÉS ALAPJA A Dakota gabona-fű keverékszilázs fehérjetartalma nettóenergia- és metabolizálható fehérjetartalma <i>in vivo</i> kísérleti adatok alapján (Dr. Orosz Szilvia)	18
Újabb tapasztalatok a szudánifű legeltetésével kapcsolatban (Csóti Sándor)	24
TUDOMÁNY, EGÉSZSÉG, JÓKEDV Régészet: A tej forradalma I. rész (Dr. Kenéz Árpád)	26
A TEJ SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS HÍREI	28

KÖSZÖNTŐ

Tisztelt Partnereink!

Ez év elején vágtunk bele az elsősorban húsmarhatartóknak szánt Húsmarha Szeminárium szervezésébe. Ekkor még nem tudtuk, hogy ez a továbbképzés jellegű rendezvény mekkora látogatói kört fog vonzani, nem tudtuk, hogy kezdeményezésünk milyen fogadtatásra talál. A februári szeminárium sikere azonban meggyőzőtt minket arról, hogy jó úton haladunk. Ezért döntöttünk

úgy, hogy őszre is szervezünk az ágazatnak egy gyakorlatorientált továbbképzést, melyet október 30-án tartottunk Gödöllőn a Szent István Egyetem Tudástranszfer-központjában. Az eseményről a Mozsi Major tulajdonosa, Mozsgai József írt egy átfogó beszámolót, melyet Hírlevelünk e havi számában teszünk közzé.

Üdvözlettel,
Kövesdi Zsolt
ügyvezető igazgató

Október 30-án, Gödöllőn megtartottuk a második **Húsmarha Szemináriumot**.

Bár ez a hónap minden marhatartónak sok feladatot ad (a borjak leválasztása és az értékesítések miatt), és úgy tűnik más konferencia szervezők is ezt a hónapot választották, szép számmal, mintegy hetvenen gyűltünk össze ismét. Összegyűltünk, hogy gyakorlati hasznout adó oktatásban részesüljünk és közös fórumon megosszuk tapasztalatainkat.

Dr. Vass Péter gyakorló állatorvos, Szigetvár polgármestere, volt megyei főállatorvos az előttünk álló téli időszakra adott tanácsokat teheneink, borjaink egészségének megőrzésére, a betegségek kialakulásának megelőzésére. Nehéz, terjedelmes témában hallhattunk egy élvezetes, jól érthető előadást.

Dr. Wagenhoffer Zsombor a MÁSZ ügyvezetője a húsmarha piaci helyzetről hozott még sehol sem publikált adatokat, melyek alapján jóslatokat is tett az export piacok várható alakulásáról, a világpiaci árakról. Előadása alapján jól látható, melyek azok az országok, ahol piacot találhatunk. Szóba került még az átalakuló támogatási rendszer is, amivel kapcsolatban kérdések, megjegyzések is érkeztek az előadónak.

Szűcs Márton a Limousin és Blonde d'Aquitaine tenyésztők

egyesületének ügyvezetője a küllemi jegyek fontosságáról és az azokból levonható következtetésekről tartott izgalmas előadást. Az üszőállományokból a tenyész és a hízó állatok szétválogatásának szempontjai különösen fontosak minden tenyésztő számára, hiszen jó anyaállományokra van szükség a piacos borjú előállításához. Itt szóba került még a legújabb technológia, a genomvizsgálattal tenyészértékbecslés is, mint egyre fontosabb tényező.

Dr. Orosz Szilvia, az ÁT Kft. takarmányozási igazgatója, mint szervező és előadó vett részt a szemináriumon.

Az erjesztett takarmányokat adó növényekről, azok betakarításának a tartásmódhoz, takarmányozási célhoz és a hízalás intenzitásához igazított idejéről, módszereiről tartott hiánypótló előadást. Kiemelte, hogy egyazon takarmánynövény mennyire sokrétű felhasználását eredményezi, ha ismerjük a fejlődési fázisaiban megjelenő beltartalmi értékeket, és helyesen alkalmazzuk az ahhoz köthető tartósítási módszereket.

A cél az abrak egy részének kiváltása szántóföldi, nagy terméshozamot adó erjeszthető vagy szálas takarmánynövényekkel.

Végül **dr. Tasi Julianna**, a SZIE Mezőgazdaság- és Környezettudományi Karának egyetemi docense ismertette az őszi gyepek adta szükséges feladatokat, és a hallgatókkal együtt gondolkodott el a szerves trágya használat gazdasági, jogszabályi és technológiai lehetőségeiről.

Az összegyűlt hallgatóság ismét aktív volt, kérdések, válaszok, felvetések is jöttek szép számmal az előadók felé. A Húsmarha Szeminárium egyedülállóan tűnik a magyar konferenciák között közvetlen hangulatával, fórum jellegével - a felnőttoktatási tevékenységét nem is említve. Köszönöm a részvételt az előadók és a hallgatók számára! Találkozunk 2020-ban is.

Mozsgai József

SZÁMADÁS AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNYRÓL

1. TÁBLÁZAT: A TERMELÉS-ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNY JELLEMZŐI ELLENŐRZÉSI MÓDSZEREK SZERINT (2019. OKTÓBER)

Az ellenőrzés módja	Tenyészetek száma	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag	Előző ellenőrzés óta létszám növekedés	csökkenés
"A" módszer	425	178 710	145 762	4 420 357	30,33	24,73	5 275	6 449
"B" módszer	69	1 685	1 045	19 396	18,56	11,51	58	17

2. TÁBLÁZAT: AZ ELLENŐRZÖTT TEHÉNÁLLOMÁNY LÉTSZÁMA ÉS TERMELÉSE A 2019. OKTÓBER HAVI ELLENŐRZŐ FEJÉS NAPJÁN (MEGYÉNKÉNT, ÖSSZESEN ÉS ÁTLAGOSAN)

Megye	Tenyészetek száma	Záró tehénlétszám	Átlag (tehén/telep)	Fejt tehénlétszám	Összes tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag	Előző ellenőrzés óta létszám Növekedés	Csökkenés	Változás
Baranya	17	10 089	593	8 190	278 011	33,95	27,56	311	393	-82
Bács - Kiskun	32	6 755	211	5 258	137 441	26,14	20,35	155	224	-69
Békés	35	17 116	489	13 956	408 081	29,24	23,84	435	574	-139
Borsod - Abaúj - Zemplén	19	7 843	413	6 436	193 635	30,09	24,69	209	320	-111
Csongrád	20	9 102	455	7 477	232 099	31,04	25,50	283	374	-91
Fejér	19	11 598	610	9 495	292 365	30,79	25,21	328	358	-30
Győr - Moson - Sopron	33	15 392	466	12 799	401 380	31,36	26,08	598	567	31
Hajdú - Bihar	51	20 587	404	16 689	506 910	30,37	24,62	552	736	-184
Heves	8	3 064	383	2 484	76 435	30,77	24,95	68	126	-58
Komárom - Esztergom	8	4 958	620	4 200	152 001	36,19	30,66	128	140	-12
Nógrád	8	3 341	418	2 679	75 117	28,04	22,48	37	98	-61
Pest	28	12 128	433	9 798	303 900	31,02	25,06	358	389	-31
Somogy	11	6 358	578	5 268	180 106	34,19	28,33	209	210	-1
Szabolcs - Szatmár - Bereg	25	10 168	407	8 194	234 368	28,60	23,05	404	475	-71
Jász - Nagykun - Szolnok	29	12 395	427	10 024	289 046	28,84	23,32	358	407	-49
Tolna	31	6 392	206	5 150	137 487	26,70	21,51	143	195	-52
Vas	17	7 116	419	5 867	162 311	27,67	22,81	224	321	-97
Veszprém	23	10 410	453	8 540	263 145	30,81	25,28	340	383	-43
Zala	11	3 898	354	3 258	96 521	29,63	24,76	135	159	-24
2019. október	425	178 710	420	145 762	4 420 357	30,33	24,73	5 275	6 449	-1 174
eltérés az előző hónaptól:	-3	-1 174	0	92	63 530	0,42	0,51	-835	-518	

3. TÁBLÁZAT: AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHÉNÁLLOMÁNY ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI MEGOSZLÁSA (2019. OKTÓBER)

Istálló átlag	Száma	Telepek % -os megoszlása	Száma	Tehenek % -os megoszlása
30.1 kg felett	23	5,41	21 036	11,77
25.1 - 30.0 között	102	24,00	64 926	36,33
20.1 - 25.0 között	155	36,47	66 172	37,03
15.1 - 20.0 között	83	19,53	20 724	11,60
10.1 - 15.0 között	44	10,35	4 449	2,49
5.1 - 10.0 között	15	3,53	1 178	0,66
5.0 kg alatt	3	0,71	225	0,13
Összesen:	425	100,00	178 710	100,00
Istálló átlag: 24,73 kg				

AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHÉNÉSZETEK LEGJOBBJAINAK ÚJ ORSZÁGOS RANGSORAI

4. TÁBLÁZAT: AZ ELŐZŐ ÉVI ÁTLAGLÉTSZÁMNÁL (411 ELLENŐRZÖTT TEHÉNNÉL) KEVESEBBET TARTÓ 25 LEGJOBB TENYÉSZET ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI RANGSORA (2019. OKTÓBER)

Rang-sor	azonosító	Tenyészet megnevezés	cím	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag
1	1372801	Bakos Gábor	Kaposvár	1	1	43	43,20	43,20
2	1468621	Herceg-Farm Kft	Csaholc	173	141	5 799	41,13	33,52
3	1468021	Tamás Zoltán Farm	Kölcse	69	61	2 166	35,50	31,39
4	1835101	Kemenesszentpéteri Agro Kft	Kemenesszentpéter	134	124	4 002	32,28	29,87
5	0742221	Duna-Ág Agro Szövetkezet	Halászi	188	163	5 600	34,35	29,79
6	0562321	Agrár-Ker Kft.	Csanádpalota	373	316	11 088	35,09	29,73
7	0849721	Ádány Nóra	Mezősas	182	155	5 358	34,57	29,44
8	0700221	Haladás Mezőgazdasági Kft	Kóny	201	172	5 848	34,00	29,09
9	1274321	Merész Sándor	Csomád	182	152	5 249	34,53	28,84
10	0640101	Gorsium Tej Kft.	Szabadbattyán	405	322	11 608	36,05	28,66
11	0848821	Magyar Szabolcs Gergő	Mezősas	78	71	2235	31,48	28,65
12	1544101	Nagykörűi Haladás Zrt.	Nagykörű	385	335	10 949	32,68	28,44
13	0935621	Agrocentina Kft.	Tiszanána	400	330	11 350	34,39	28,37
14	0362601	Art-Farm Kft	Szarvas	325	264	9 157	34,68	28,17
15	0406521	Emődi Mezőgazdasági Zrt.	Emőd	386	338	10 810	31,98	28,01
16	0508121	Makói Hagymakertész Kft.	Makó	244	207	6 825	32,97	27,97
17	0112401	Duna Gyöngye 2000 Mg. Zrt.	Dunaszekcső	308	251	8 611	34,31	27,96
18	1423821	Jándtej Kft.	Jánd	337	289	9 414	32,57	27,93
19	0307901	Holstein-Farm Kft.	Gerendás	215	179	5 959	33,29	27,72
20	1003002	Ászári Mg.Term.Szolg.és Ért.Zrt.	Ászár	173	150	4 793	31,95	27,70
21	0820121	Hajdúdorogi Bocskai Szm.teny. Kft.	Hajdúdorog	389	333	10 617	31,88	27,29
22	1802001	Vaszari Agro-Friz Kft.	Vaszar	295	249	8 003	32,14	27,13
23	1467521	Dancsné Orosz Katalin Farm	Tiszavasvári	388	319	10 397	32,59	26,80
24	0780321	Zöld Mező Mg.Term. Szöv.	Kunsziget	256	227	6 844	30,15	26,74
25	0843921	Veritas 99 Kft.	Hajdúnánás	253	214	6 752	31,55	26,69
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg				6 340	5 363	179 476		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				254	215		33,47	28,31

5. TÁBLÁZAT: LEGALÁBB AZ ELŐZŐ ÉVI ÁTLAGLÉTSZÁMÚ (411 ÉS TÖBB) ELLENŐRZÖTT TEHENET TARTÓ 25 LEGJOBB TENYÉSZET ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI RANGSORA (2019. OKTÓBER)

Rang-sor	azonosító	A tenyészet megnevezés	cím	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag
1	1015421	Komáromi Mg.Zrt.	Komárom	1 250	1 030	46 495	45,14	37,20
2	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csipőtelek	2 823	2 412	97 429	40,39	34,51
3	0781621	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt	Nagyszentjános	506	494	17 273	34,96	34,14
4	1004021	Solum Zrt.	Komárom	838	700	28 360	40,51	33,84
5	0708621	Rábapordányi Mg.Zrt.	Rábapordány	609	532	20 576	38,68	33,79
6	1249021	Lakto Kft.	Dabas	914	745	30 248	40,60	33,09
7	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft	Beled	1 016	883	32 690	37,02	32,18
8	1525001	Alattyáni Tejtermelő Kft.	Alattyán	464	389	14 877	38,24	32,06
9	0146721	Bicsérdi Arany-Mező Zrt.	Bicsérd	783	665	24 995	37,59	31,92
10	0301821	Körös 2000 Kft.	Szeghalom	622	506	19 555	38,65	31,44
11	1009021	Mocsai Buzakalász Term.Szolg.Sz.	Mocsa	458	376	14 374	38,23	31,38
12	0425921	Geo-Friz Mg-i Ker-i és Szolg. Kft.	Onga	935	769	28 803	37,46	30,81
13	1268421	Dunatáj Mg.Kft.	Dömsöd	478	405	14 697	36,29	30,75
14	1367221	Claessens Mg. Kft.	Somogyszob	2 065	1 736	63 362	36,50	30,68
15	0502621	Hódagro Zrt.	Hódmezővásárhely	633	540	19 272	35,69	30,45
16	1355301	Bos-Frucht Agrár Szövetkezet	Kazsok	1 776	1 486	54 027	36,36	30,42
17	0781721	Kisalföldi Mg. ZRt	Nagyszentjános	995	829	30 210	36,44	30,36
18	0560421	Hód-Mezőgazda Zrt.	Hódmezővásárhely	1 613	1 355	48 722	35,96	30,21
19	1802101	Bovin-Tej Kft.	Gecse	625	511	18 876	36,94	30,20
20	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1 390	1 108	41 961	37,87	30,19
21	0701521	Kisalföldi Mezőgazdasági ZRt	Nagyszentjános	1 158	916	34 612	37,79	29,89
22	1947121	Kerka-Genetics Kft	Rédics	535	479	15 940	33,28	29,79
23	1921921	Miklósfai Mg. Zrt	Nagykanizsa-Miklósfá	563	480	16 749	34,89	29,75
24	0841121	Nyakas András	Hajdúnánás	2 116	1 692	62 837	37,14	29,70
25	1271301	Galgamenti Mezőgazdasági Kft	Tura	693	575	20 463	35,59	29,53
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				25 858	21 613	817 401		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				1034	865		37,82	31,61

6. TÁBLÁZAT: AZ 1000 ELLENŐRZÖTT TEHÉNNÉL TÖBBET TARTÓ TENYÉSZETEK ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI RANGSORA (2019. OKTÓBER)

Rang-sor	azonosító	A tenyészet megnevezés	cím	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló-átlaga
1	1015421	Komáromi Mg.Zrt.	Komárom	1250	1030	46 495	45,14	37,20
2	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csipőtelek	2823	2412	97 429	40,39	34,51
3	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft	Beled	1016	883	32 690	37,02	32,18
4	1367221	Claessens Mg. Kft.	Somogyszob	2065	1736	63 362	36,50	30,68
5	1355301	Bos-Frucht Agrár Szövetkezet	Kazsok	1776	1486	54 027	36,36	30,42
6	0560421	Hód-Mezőgazda Zrt.	Hódmezővásárhely	1613	1355	48 722	35,96	30,21
7	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1390	1108	41 961	37,87	30,19
8	0701521	Kisalföldi Mezőgazdasági ZRt	Nagyszentjános	1158	916	34 612	37,79	29,89
9	0841121	Nyakas András	Hajdúnánás	2116	1692	62 837	37,14	29,70
10	0416521	Geo-Milk KFT.	Sárospatak	1067	904	31 438	34,78	29,46
11	1808502	Nemesszalóki Mezőgazdasági Zrt.	Nemesszalók	1257	1064	36 837	34,62	29,31
12	1800622	Agroprodukt Zrt.	Ihász-Zsigmondháza	1628	1322	46 053	34,84	28,29
13	1270422	Hunland Farm Kft	Gomba-Felsőfarkasd	1592	1267	44 947	35,48	28,23
14	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld-Szitamajor	1122	959	31 649	33,00	28,21
15	0807621	Hajdúböszörményi Béke Mg-i.Kft	Hajdúböszörmény	1873	1591	52 020	32,70	27,77
16	0650101	Prograg-Agrárcentrum Kft	Ráckeresztúr	1224	1005	33 197	33,03	27,12
17	0650401	Agárdi Farm Állatteny. Növterm. Kft	Seregélyes-Elzamajor	1132	1000	30 518	30,52	26,96
18	1915621	Taxbi Kft	Hottó	1149	983	30 902	31,44	26,89
19	1847301	Agroprodukt Zrt.	Marcalgergelyi	1099	868	29 316	33,77	26,68
20	0300321	Nemzeti Ménesbirtok ésTang. Zrt.	Mezőhegyes	1055	877	28091	32,03	26,63
21	1270623	Dél-Pest Megyei Mg. Zrt.	Cegléd	1003	835	26510	31,75	26,43
22	1503501	Jász-Föld Zrt.	Jászladány	1099	954	28795	30,18	26,20
23	0700926	Inícia Zrt.	Ikrény	1175	955	30172	31,59	25,68
24	1504401	Jászapáti 2000.Mg.Zrt.	Jászapáti	1284	1020	31623	31,00	24,63
25	0601001	Enyingi Agrár Zrt.	Mátyásdomb	1776	1479	43546	29,44	24,52
26	1152101	Com-Agro Sardo Kft	Nógrádkövesd	2086	1649	50202	30,44	24,07
27	0305021	Hidasháti Zrt.	Murony	1119	952	25532	26,82	22,82
28	1278521	Hunland Dairy Kft.	Bugyi	1621	1302	35989	27,64	22,20
29	1415001	Inter Agrárium Mg.Kft.	Nagyecsed	1254	999	21833	21,86	17,41
30	0230321	Városföldi Agrárgazdaság Zrt.	Városföld	1217	896	20359	22,72	16,73
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				43 039	35 499	1 191 664		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				1 435	1 183		33,57	27,69

AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK LEGJOBBJAINAK MEGYEI RANGSORAI: MEGYÉNKÉNT A LEGJOBB 10 TEHÉNÉSZET (LEGALÁBB 20 FEJT TEHÉN) (2019. OKTÓBER)

7.1. TÁBLÁZAT: BARANYA MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csípőtelek	2 823	2 412	97 429	40,39	34,51
2.	0146721	Bicsérdi Arany-Mező Zrt.	Bicsérd	783	665	24 995	37,59	31,92
3.	0116321	Borjádi Mg.Term. Ker. és Szolg.Zrt.	Borjád	503	435	14 524	33,39	28,87
4.	0112401	Duna Gyöngye 2000 Mg. Zrt.	Dunaszekcső	308	251	8 611	34,31	27,96
5.	0113421	Szajki Zrt.	Szajk	483	368	13 415	36,45	27,78
6.	0117721	Makrom Kft.	Mágocs	455	372	11 870	31,91	26,09
7.	0104802	Belvárdgyulai Mg. Zrt.	Berkesd	503	388	12 704	32,74	25,26
8.	0105201	Kelet-Mecsek Kft.	Pécsvárad	394	311	9 554	30,72	24,25
9.	0112721	Margittasziget 92 Kft.	Újmohács	687	557	16 450	29,53	23,94
10.	0155521	DUPOR Állatteny.Ker.és Szolg.Kft	Görösgal	923	667	21 490	32,22	23,28
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				7 862	6 426	231 040		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				786	643		35,95	29,39

7.2. TÁBLÁZAT: BÁCS - KISKUN MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0200821	Chjaviza Kft.	Tiszaalpár	493	402	13 665	33,99	27,72
2.	0200901	Dávodi Augustus 20.Zrt.	Dávod	905	712	24 758	34,77	27,36
3.	0222501	Dózsa Mg. Zrt.	Tass	843	657	20 177	30,71	23,93
4.	0203801	T. Szabó István	Fülöpjakab	60	50	1 422	28,45	23,71
5.	0202121	Bácsbokodi Aranykalász Zrt.	Bácsbokod	312	255	6 977	27,36	22,36
6.	0205221	Hild-Tej Kft.	Érsekhalm	414	346	9 149	26,44	22,10
7.	0200301	Kapcsándi Jenő Zoltán	Tiszaalpár	96	90	1 992	22,13	20,75
8.	0204101	Nemesnádudvari Állattenyésztő Kft.	Nemesnádudvar	172	142	3 564	25,10	20,72
9.	0212001	Kék Duna Mg.Szöv.	Fajsz	245	198	5 020	25,35	20,49
10.	0217721	Kiskun Farm Kft	Kiskunfélegyháza	442	351	9 035	25,74	20,44
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				3 982	3 203	95 759		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				398	320		29,90	24,05

7.3. TÁBLÁZAT: BÉKÉS MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0301821	Kőrös 2000 Kft.	Szeghalom	622	506	19 555	38,65	31,44
2.	0321301	Zsadányi Malom 97 Kft	Zsadány	604	519	17 351	33,43	28,73
3.	0362601	Art-Farm Kft	Csabacsüd	325	264	9 157	34,68	28,17
4.	0300526	For Milk Kft.	Telekgerendás	619	538	17 304	32,16	27,95
5.	0307901	Holstein-Farm Kft.	Gerendás	215	179	5 959	33,29	27,72
6.	0361624	Laktárus Kft.	Szarvas	420	353	11 545	32,71	27,49
7.	0300321	Nemzeti Ménesbirtok ésTang. Zrt.	Mezőhegyes	1 055	877	28 091	32,03	26,63
8.	0303221	Agro-M Zrt.	Orosháza	630	497	16 242	32,68	25,78
9.	0313521	Szarvasi Agrotá-Alcsired Kft.	Szarvas	654	548	16 770	30,60	25,64
10.	0360721	Szarvasi Agrár Zrt.	Örménykút	782	632	19 671	31,12	25,15
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				5 926	4 913	161 645		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				593	491		32,90	27,28

7.4. TÁBLÁZAT: BORSOD - ABAÚJ - ZEMPLÉN MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0425921	Geo-Friz Mg-i Ker-i és Szolg. Kft.	Onga	935	769	28 803	37,46	30,81
2.	0416521	Geo-Milk KFT.	Sárospatak	1 067	904	31 438	34,78	29,46
3.	0406521	Emődi Mezőgazdasági Zrt.	Emőd	386	338	10 810	31,98	28,01
4.	0402921	Szirmaterm Kft.	Harsány	696	589	18 800	31,92	27,01
5.	0416921	Kenézlő-Dózsa Mg.Zrt.	Kenézlő	659	563	17 106	30,38	25,96
6.	0421521	NARIVO Állatteny.és Növényterm.Kft.	Mezőcsát	791	688	20 394	29,64	25,78
7.	0434121	Ivanics Imréné	Csobj	43	35	1 032	29,49	24,01
8.	0425621	Ivanics Imre	Csobj	356	296	8 320	28,11	23,37
9.	0406621	Dél-borsodi Agrár Kft.	Gelej	512	430	11 958	27,81	23,36
10.	0410321	Tiszamenti Milk Kft	Tiszakeszi	466	392	10 720	27,35	23,00
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				5 911	5 004	159 381		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				591	500		31,85	26,96

7.5. TÁBLÁZAT: CSONGRÁD MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0502621	Hódagroz Zrt.	Hódmezővásárhely	633	540	19 272	35,69	30,45
2.	0560421	Hód-Mezőgazda Zrt.	Hódmezővásárhely	1 613	1 355	48 722	35,96	30,21
3.	0562321	Agrár-Ker Kft.	Csanádpalota	373	316	11 088	35,09	29,73
4.	0540921	Vásárhelyi Róna Mg-i. és Szolg. Kft	Hódmezővásárhely	613	476	17 232	36,20	28,11
5.	0508121	Makói Hagymakertész Kft.	Makó	244	207	6 825	32,97	27,97
6.	0517101	Kinizsi 2000 Mezőgazdasági Zrt.	Fábiánsebestyén	838	706	22 258	31,53	26,56
7.	0520321	Árpád Agrár Zrt.	Szentés	629	530	16 672	31,46	26,51
8.	0540401	Gorzsai Mg. Zrt.	Hódmezővásárhely	942	748	23 597	31,55	25,05
9.	0580421	Gorzsai Mg. Zrt.	Földeák	450	359	10 974	30,57	24,39
10.	0521021	Zombortej Kft.	Kiszombor	282	217	6 782	31,25	24,05
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				6 617	5 454	183 420		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				662	545		33,63	27,72

7.6. TÁBLÁZAT: FEJÉR MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0640101	Gorsium Tej Kft.	Szabadbattyán	405	322	11 608	36,05	28,66
2.	0604101	Lajoskomáromi Tejtermelő Kft.	Lajoskomárom	463	380	12 853	33,82	27,76
3.	0600201	Mezőfalvai Mg.Term.és Szolg.Zrt	Mezőfalva	918	743	25 394	34,18	27,66
4.	0631901	Agrobaracs Zrt.	Baracs	431	356	11 718	32,92	27,19
5.	0650101	Prograg-Agrárcentrum Kft	Ráckeresztúr-Martonvásár	1 224	1 005	33 197	33,03	27,12
6.	0607001	Sereg-Tej Szm.Teny.Kft.	Seregélyes	478	377	12 902	34,22	26,99
7.	0650401	Agárdi Farm Állatteny. Növterm. Kft	Seregélyes-Elzamajor	1 132	1 000	30 518	30,52	26,96
8.	0600901	Pálhalmi Agrospeciál Kft.	Pálhalma	828	718	21 948	30,57	26,51
9.	0605001	Isztiméri Bakony Mg.Kft.	Isztimér	312	254	7 733	30,45	24,79
10.	0601001	Enyingi Agrár Zrt.	Kiscsérpuszta	1 776	1 479	43 546	29,44	24,52
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				7 967	6 634	211 417		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				797	663		31,87	26,54

7.7. TÁBLÁZAT: GYŐR - MOSON - SOPRON MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0781621	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt	Rétalap-Balogtag	506	494	17 273	34,96	34,14
2.	0708621	Rábapordányi Mg.Zrt.	Rábapordány	609	532	20 576	38,68	33,79
3.	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft	Beled	1 016	883	32 690	37,02	32,18
4.	0781721	Kisalföldi Mg. Zrt	Kapuvár-Miklósmajor	995	829	30 210	36,44	30,36
5.	0701521	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt	Nagyszentjános	1 158	916	34 612	37,79	29,89
6.	0742221	Duna-Ág Agro Szövetkezet	Halászi	188	163	5 600	34,35	29,79
7.	0700221	Haladás Mezőgazdasági Kft	Köny	201	172	5 848	34,00	29,09
8.	0707123	Lajta-Hanság Zrt.	Mosonszolnok	930	771	26 449	34,30	28,44
9.	0709421	Hidrás Mg.-i és Mg. Szolg. Kft.	Szil	756	646	21 431	33,17	28,35
10.	0726121	Cankó 2000 Mg-i T. K. és Sz. Kft.	Bogyoszló	663	540	18 330	33,95	27,65
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				7 022	5 946	213 018		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				702	595		35,83	30,34

7.8. TÁBLÁZAT: HAJDÚ - BIHAR MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0841121	Nyakas András	Hajdúnánás	2116	1692	62 837	37,14	29,70
2.	0849721	Ádány Nóra	Berettyóújfal	182	155	5 358	34,57	29,44
3.	0809521	Biharnagybajomi "Dózsa" Agrár Zrt.	Biharnagybajom	762	641	22 347	34,86	29,33
4.	0814621	Kasz-Farm Kft.	Derecske	672	534	19 358	36,25	28,81
5.	0829321	ZM-Nagisz Kft.	Szerep	522	444	14 968	33,71	28,68
6.	0848821	Magyar Szabolcs Gergő	Mezősas	78	71	2 235	31,48	28,65
7.	0807621	Hajdúböszörményi Béke Mg-i.Kft	Hajdúböszörmény	1 873	1 591	52 020	32,70	27,77
8.	0814321	Hajnal-99 Kft.	Berettyóújfal	447	368	12 267	33,34	27,44
9.	0806421	Nagyhegyesi Állattenyésztő Kft.	Nagyhegyes	554	449	15 195	33,84	27,43
10.	0820121	Hajdúdorogi Bocskai Szm.teny. Kft.	Hajdúdorog	389	333	10 617	31,88	27,29
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				7 595	6 278	217 203		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				760	628		34,60	28,60

7.9. TÁBLÁZAT: HEVES MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0934621	Multiton Kft	Sarud	638	508	18 673	36,76	29,27
2.	0935621	Agrocentina Kft.	Tiszanána	400	330	11 350	34,39	28,37
3.	0941501	Gödöllői Tangazdaság Zrt.	Hatvan-Nagygyompos	751	612	21 119	34,51	28,12
4.	0936601	Füzesabonyi Agrár Zrt.	Füzesabony	333	283	8 203	28,99	24,63
5.	0905321	Pély-Tiszatáj Agrár Zrt.	Pély	613	514	13 228	25,74	21,58
6.	0929101	Erdőtelek-2000 Agrár Term.Szolg.Kft	Erdőtelek	119	96	1 926	20,06	16,18
7.	0940401	Morvai Zsolt	Kál	49	41	457	11,16	9,33
8.	0941601	Euro-Tours Bt.	Bátor	161	100	1 479	14,79	9,19
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				3 064	2 484	76 435		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				383	311		30,77	24,95

7.10. TÁBLÁZAT: KOMÁROM - ESZTERGOM MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1015421	Komáromi Mg.Zrt.	Komárom	1 250	1 030	46 495	45,14	37,20
2.	1004021	Solum Zrt.	Komárom	838	700	28 360	40,51	33,84
3.	1009021	Mocsai Buzakalász Term.Szolg.Sz.	Mocsa	458	376	14 374	38,23	31,38
4.	1060001	Állért Kft.	Ete	483	421	13 884	32,98	28,74
5.	1006501	Albers Agrár Bt.	Szakszend	701	605	20 000	33,06	28,53
6.	1003002	Ászári Mg.Term.Szolg.és Ért.Zrt.	Ászár	173	150	4 793	31,95	27,70
7.	1005221	Aranykocsi Zrt.	Kocs	844	748	20 242	27,06	23,98
8.	1002501	Tejút Kft.	Kesztölc	211	170	3 853	22,66	18,26
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				4 958	4 200	152 001		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				620	525		36,19	30,66

7.11. TÁBLÁZAT: NÓGRÁD MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1152101	Com-Agro Sardo Kft	Nógrádkövesd	2 086	1 649	50 202	30,44	24,07
2.	1151101	Bárany János	Varsány	88	75	1 924	25,65	21,86
3.	1127301	Cserhátalja Mezőgazdasági Kft.	Csécse	177	145	3 763	25,95	21,26
4.	1133321	Agroméra Zrt.	Érsekvadkert	423	351	8 781	25,02	20,76
5.	1150401	Torák Kornél	Karancsberény	137	117	2 800	23,93	20,44
6.	1151201	Kiss Bertalan	Varsány	90	63	1 764	27,99	19,60
7.	1124321	Mátrafarm Hungária Kft.	Mátramindszent	230	190	4 029	21,20	17,52
8.	1155701	Terman Lászlóné	Szátok	110	89	1 854	20,84	16,86
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				3 341	2 679	75 117		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				418	335		28,04	22,48

7.12 TÁBLÁZAT: PEST MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1249021	Lakto Kft.	Dabas	914	745	30 248	40,60	33,09
2.	1268421	Dunatáj Mg.Kft.	Dömsöd	478	405	14 697	36,29	30,75
3.	1271301	Galgamenti Mezőgazdasági Kft	Tura	693	575	20 463	35,59	29,53
4.	1274321	Merész Sándor	Csomád	182	152	5 249	34,53	28,84
5.	1268321	Cosinus Gamma Kft.	Bugyi - Juhászöld	910	735	26 203	35,65	28,79
6.	1270422	Hunland Farm Kft	Gomba-Felsőfarkasd	1 592	1 267	44 947	35,48	28,23
7.	1270623	Dél-Pest Megyei Mg. Zrt.	Törtel	1 003	835	26 510	31,75	26,43
8.	1269902	Agro-Taks Kft	Taksony	291	237	7 424	31,32	25,51
9.	1280321	Némedi Endre	Tápiószőlős	139	102	3 381	33,14	24,32
10.	1274121	Arany-Tej Kft.	Nagykörös	304	247	7 273	29,44	23,92
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				6 506	5 300	186 393		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				651	530		35,17	28,65

7.13. TÁBLÁZAT: SOMOGY MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1367221	Claessens Mg. Kft.	Somogyszob	2 065	1 736	63 362	36,50	30,68
2.	1355301	Bos-Frucht Agrár Szövetkezet	Kazsók	1 776	1 486	54 027	36,36	30,42
3.	1366401	Bos-Frucht Agrár Szövetkezet	Homokszentgyörgy	757	629	21 592	34,33	28,52
4.	1348821	Mawa Mg. és Szolg. Kft.	Mosdós	553	458	13 739	30,00	24,85
5.	1342921	Kapostáj Mg.Term. és Szolg.Zrt.	Zimány	476	364	11 794	32,40	24,78
6.	1341721	Agrária Mg. Zrt	Szentgáloskér	355	278	8 537	30,71	24,05
7.	1367721	Kaposvári Egyetem Tan. és Kísérő.Ü.	Kaposvár	47	34	1 024	30,12	21,79
8.	1367701	Kaposvári Egyetem Tan. és Kísérő.Ü.	Kaposvár	52	45	1 020	22,67	19,62
9.	1359121	Bajomi Agrár Zrt.	Nagybajom	223	186	4 125	22,18	18,50
10.	1372601	Kreitz Zoltánné	Jákó	53	51	843	16,53	15,91
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				6 357	5 267	180 063		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				636	527		34,19	28,33

7.14. TÁBLÁZAT: SZABOLCS - SZATMÁR - BEREK MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1468621	Herceg-Farm Kft	Csaholc	173	141	5 799	41,13	33,52
2.	1468021	Tamás Zoltán Farm	Kölcsé	69	61	2 166	35,50	31,39
3.	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1 390	1 108	41 961	37,87	30,19
4.	1423821	Jándtej Kft.	Tarpa	337	289	9 414	32,57	27,93
5.	1434121	Bátortrade KFT.	Nyírbátor	951	803	25 483	31,73	26,80
6.	1467521	Dancsné Orosz Katalin Farm	Tiszavasvári	388	319	10 397	32,59	26,80
7.	1465701	Berek-Farm Kft.	Tisztaberek	731	589	19 218	32,63	26,29
8.	1435701	DOMBKA-2003 Mezőg. Ker. Szolg. Zrt.	Dombrád	539	432	14 055	32,53	26,08
9.	1416821	Tedej- Befektető Kft	Tiszadob	366	300	8 193	27,31	22,39
10.	1402221	Lónya Tejtermelő Kft	Kemecse	373	315	8 320	26,41	22,31
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				5 317	4 357	145 006		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				532	436		33,28	27,27

7.15. TÁBLÁZAT: JÁSZ - NAGYKUN - SZOLNOK MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1525001	Alattyáni Tejtermelő Kft.	Alattyán	464	389	14 877	38,24	32,06
2.	1535701	Nagykun 2000 Mg.Zrt.	Kisújszállás	454	355	13 100	36,90	28,85
3.	1544101	Nagykörűi Haladás Zrt.	Nagykörű	385	335	10 949	32,68	28,44
4.	1540801	Palotási Mg.-i Zrt.	Besenyszög-Palotás	830	704	23 289	33,08	28,06
5.	1527201	Kossuth 2006 Mg-i Termelő Zrt.	Jászárokszállás	524	414	13 737	33,18	26,22
6.	1503501	Jász-Föld Zrt.	Jászládány	1 099	954	28 795	30,18	26,20
7.	1512021	Kenderes 2006 Kft.	Kenderes	316	253	8 001	31,62	25,32
8.	1504401	Jászapáti 2000.Mg.Zrt.	Jászapáti	1 284	1 020	31 623	31,00	24,63
9.	1549201	Kunmadarasi Mg. Kft	Kunmadaras	111	95	2 714	28,57	24,45
10.	1528701	Tarnamenti-2000 Zrt.	Jászdózsa	190	153	4 632	30,27	24,38
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				5 657	4 672	151 717		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				566	467		32,47	26,82

7.16. TÁBLÁZAT: TOLNA MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1637921	Milkmen Kft.	Paks - Földespuszta	852	665	24 459	36,78	28,71
2.	1634521	Kocsolai Mezőgazdasági Szöv.	Kocsola	457	397	12 878	32,44	28,18
3.	1637301	Szekszárd Zrt.	Tengelic-Kajmádpata.	693	612	16 898	27,61	24,38
4.	1605301	100 % Tej Mg.Ker.és Szolg.Kft.	Tolnanémedi	183	148	4 191	28,31	22,90
5.	1611421	Paksi Dunamenti Zrt.	Paks	402	311	9 075	29,18	22,57
6.	1603001	Teveli Zrt.	Tevel	416	353	9 209	26,09	22,14
7.	1634121	Haladás Mg. Szövetkezet	Németkér	233	197	5 027	25,52	21,57
8.	1608421	Bát-Tej Kft.	Báta	246	202	4 917	24,34	19,99
9.	1610301	Dunaszentgyörgyi Mg. Szöv.	Dunaszentgyörgy	160	138	3 140	22,76	19,63
10.	1631021	Pannónia -Állattenyésztő Kft	Bonyhád	796	631	15 399	24,40	19,35
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				4 438	3 654	105 192		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				444	365		28,79	23,70

7.17. TÁBLÁZAT: VAS MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld-Szitamajor	1 122	959	31 649	33,00	28,21
2.	1739924	Szombathelyi Tang. Zrt.	Táplánszentkereszt	903	758	24 527	32,36	27,16
3.	1726601	Sárvári Mg. Zrt.	Hegyfalu	390	310	10 285	33,18	26,37
4.	1708701	Pinkamenti Agrár Kft	Vasalja	330	268	8 184	30,54	24,80
5.	1719923	Szombathelyi Tang. Zrt	Ják-Felsőnyírvár	681	594	16 808	28,30	24,68
6.	1701321	Celli " Sághegyalja " Zrt.	Cellődmölök	393	311	8 568	27,55	21,80
7.	1733001	Provid Kft.	Vasvár	683	565	14 202	25,14	20,79
8.	1716401	Kámi Mezőgazda Kft.	Kám	283	232	5 829	25,12	20,60
9.	1725021	Körmendi Agrár Kft.	Körmend	319	270	6 472	23,97	20,29
10.	1705501	Csörnőc menti Mg.Szöv.	Vasvár	525	414	10 639	25,70	20,27
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				5 629	4 681	137 163		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				563	468		29,30	24,37

7.18. TÁBLÁZAT: VESZPRÉM MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1802101	Bovin-Tej Kft.	Gecse	625	511	18 876	36,94	30,20
2.	1835101	Kemenesszentpéteri Agro Kft	Kemenesszentpéter	134	124	4 002	32,28	29,87
3.	1847401	Agroprodukt Zrt.	Gic-Hathalom	574	466	16 938	36,35	29,51
4.	1808502	Nemesszalóki Mezőgazdasági Zrt.	Nemesszalók	1 257	1 064	36 837	34,62	29,31
5.	1800622	Agroprodukt Zrt.	Ihász-Zsigmondháza	1 628	1 322	46 053	34,84	28,29
6.	1802001	Vaszari Agro-Friz Kft.	Vaszar	295	249	8 003	32,14	27,13
7.	1847301	Agroprodukt Zrt.	Marcalgergelyi	1 099	868	29 316	33,77	26,68
8.	1808303	Malomsoki Extratej Kft	Malomsok	690	564	17 769	31,51	25,75
9.	1847601	Pongrácz László	Hosztók	58	51	1 429	28,01	24,63
10.	1844703	Vicenter Kft.	Devecser	536	446	13 011	29,17	24,27
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				6 896	5 665	192 234		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				690	567		33,93	27,88

7.19. TÁBLÁZAT: ZALA MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1947121	Kerka-Genetics Kft	Resznek	535	479	15 940	33,28	29,79
2.	1921921	Miklósfai Mg. Zrt	Nagykanizsa-Miklósfai	563	480	16 749	34,89	29,75
3.	1915621	Taxbi Kft	Hottó	1 149	983	30 902	31,44	26,89
4.	1935921	Zal-Agro Zrt	Túrje	419	333	10 513	31,57	25,09
5.	1948821	Tyrol Mezőgazdasági és Szolg. Kft	Zalaszentiván	339	265	6 917	26,10	20,40
6.	1947901	Balaskó Mg. Kft.	Pókaszetpek	301	237	6 018	25,39	19,99
7.	1935322	Backo Kft	Pótréte	329	259	5 294	20,44	16,09
8.	1950501	Georgikon Tanüzem Nonprofit Kft	Keszthely	38	33	595	18,02	15,64
9.	1910121	Mandl Mg. és Szolg. Kft	Zalalövő	209	175	3 258	18,62	15,59
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				3 882	3 244	96 185		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				431	360		29,65	24,78

TEJHIGIÉNYIA 4. RÉSZ

A TEJHIGIÉNYIA JOGSZABÁLYI HÁTTERE ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE MAGYARORSZÁGON

Szabó Erika¹, Szakos Dávid²,
Kasza Gyula², Ózsvári László¹

¹Állatorvostudományi Egyetem, Törvényszéki Állatorvostani,
Jogi és Gazdaságtudományi Tanszék
²NÉBIH

Cikksorozatunk első három részében elsősorban a tejhigiéniára vonatkozó hazai és európai uniós jogszabályokkal, az élelmiszeripari vállalkozók tejhigiéniái

feladataival ismerkedhettünk meg. A befejező részben az ellenőrző hatóság felépítésével és legfontosabb feladataival fogunk foglalkozni.

AZ ELLENŐRZŐ HATÓSÁG FELÉPÍTÉSE ÉS FELADATAI

A hatósági ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy az élelmiszerek, a foglalkoztatott személyek, a tárgyak, anyagok megfelelnek-e a fogyasztók egészségének, érdekeinek és a piaci verseny tisztaságának védelmére vonatkozó jogszabályoknak. Magyarországon az élelmiszerlánc felügyeletét az Agrárminisztérium Élelmiszerlánc-felügyeletért Felelős Államtitkársága irányítja. E szervezeti egységhez tartozik az országos főállatorvos, aki élelmiszerlánc-felügyeletért felelős helyettes államtitkári minőségben előkészíti a nemzeti élelmiszerlánc-biztonsági stratégiát és az élelmiszerlánc-felügyelettel összefüggő szakmai programokat, ellátja az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) operatív irányítását, valamint tájékoztatja a közvéleményt az élelmiszerláncot érintő, országos vagy kiemelt jelentőségű ügyekről.

A NÉBIH 2012. március 15-én alakult meg, mint a magyar élelmiszerlánc biztonságának felügyeletéért felelős országos hatáskörű állami szervezet. Közvetlen jogutódja a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalnak és a Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatalnak; az első átfogó magyar állat-egészségügyi törvény, az 1888. évi VII. törvénycikk nyomán létrehozott állat-egészségügyi szolgálat jogutódjának is tekintjük. Feladatai jellemzően az országos hatáskörű eseményekre és a kiemelt jelentőségű

ügyekre koncentrálnak, valamint szerepet tölt be hazánk külkereskedelmi kapcsolatainak fejlesztésében az élelmiszerlánc-termékek vonatkozásában, mint az Európai Unió intézményeinek (mint például Európai Unió Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatósága és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hivatal) szakmai kapcsolati pontja.

A NÉBIH egyik kiemelt jelentőségű feladatköre az adatbázisok kezelése, amely révén az élelmiszerlánc összes szereplőjének, telephelyének és tevékenységének adatai egy helyen érhetők el. Ez az elemzések, és ezzel együtt a kockázatbecslésszáma számára olyan új utakat nyit meg, amelyek lehetővé teszik a hatékonyabb, kockázatalapú ellenőrzéseket. Ezekkel szemben elvárás, hogy a tisztességes vállalkozások működését mind kevésbé akadályozzák, ugyanakkor az illegális tevékenységeket hatékonyabban derítsék fel. Újszerű feladatkör továbbá a kockázatkommunikáció, amely az élelmiszerlánc szereplői közötti tudás- és információ-megosztást tűzi ki célul a kockázatok csökkentése érdekében. Ezen belül is kiemelt helyen kell kezelni a lakossági kockázatkommunikációt, hiszen ma az élelmiszer eredetű megbetegedések meghatározó része nem az élelmiszervállalkozások hibájára, hanem a háztartások nem elégséges élelmiszerhigiéniái gyakorlatára vezethető vissza.

Az élelmiszer-vállalkozások napi működésük során a megyei kormányhivatalok, valamint a járási kormányhivatalok élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi osztályaival állnak kapcsolatban. A megyei és ezzel együtt a járási kormányhivatalok a Miniszterelnökséghez tartoznak. Az országos és a megyei, valamint járási szintek közötti szakmai kapcsolat fenntartása kiemelt érdeke az élelmiszerlánc-szereplőknek és a fogyasztóknak egyaránt, hiszen ily módon biztosítható a jogszabályok egységes értelmezése, a különleges esetek megoldása és az általános szakmai tapasztalatcsere, amely lehetővé teszi a hatósági felügyelet folyamatos fejlődését.

A nyers tej vizsgálatára a 16/2008. FVM-SZMM együttes rendelet 1. számú melléklete a Magyar Tejgazdasági Kísérleti Intézet (MTKI) akkreditált laboratóriumát jelölte ki. A rendelet 4. és 5. §-a szerint a nyers tejet termelő vagy azt felvásárló számára havonta legalább két alkalommal kötelező a termelői nyers tej árkonzekvens minősítését az MTKI Kutató-Élelmiszervizsgáló és Nyerstejminősítő Laboratóriumával elvégeztetni. A vizsgálat és minősítés összcsíraszám, gátlóanyag- és zsírtartalom, ill. nyers tehéntej esetében szomatikus sejtszám és fehérjetartalom tekintetében kötelező. Az MTKI laboratóriuma biztosítja:

- a mintavétel megszervezését, a mintavételhez szükséges steril, konzerválószerrel ellátott mintavételi edényt, valamint a minta anonimitását és azonosíthatóságát, a mintavétel véletlenszerűségét és reprezentativitását;
- lista vezetését a mintavétel végrehajtására jogosult személyek elérhetőségéről, amelyet félévente elektronikusan megküld a NÉBIH-nek és a Kincstárnak, valamint havonta a vizsgálati eredmények megyei összesítését és a vizsgálat alá vont tejtétel mennyiségét megküldi a NÉBIH és a Kincstár mellett a megyei kormányhivataloknak is;
- a vizsgálatok nemzetközi szabvány alapján vagy validált módszerekkel történő elvégzését, figyelembe véve a 1664/2006/EK bizottsági rendelet III. mellékletében előírtakat;
- a nyers tej minta vizsgálati eredményeinek dokumentálását, naprakész nyilvántartását, a vizsgálati eredmények megküldését a vizsgálatot megrendelő élelmiszer-vállalkozónak, ill. nem megfelelés esetén a vállalkozó telephelye szerint illetékes megyei kormányhivatalnak.

KÖVETKEZTETÉSEK

Összességében elmondható, hogy a hazai tejhigiéniai jogrendszer az összetett, minden szereplőt magába foglaló, az európai uniós előírásokkal is harmonizáló

Köszönetnyilvánítás

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap (ESZA) társfinanszírozásával valósul meg (a támogatási szerződés száma: EFOP-3.6.2-16-2017-00012, Funkcionális, egészséges és biztonságos élelmiszer termékpálya modell kidolgozása a szántóföldtől az asztalig elv alapján, tematikus kutatási hálózatban), ill. az Emberi Erőforrások Minisztériuma (17896-4/2018/FEKUTSTRAT) támogatata.

A felhasznált irodalom a szerzőknél megtalálható.

A nyers tej vizsgálatának, mint állami feladatnak az elvégzése mellett az MTKI tudományos és gyakorlati kutatásokat is folytat a tejtermelés és tejfeldolgozás köréből. A kutatás-fejlesztési munka napjainkban három fő területen folyik: funkcionális (egészségvédő) tejtermékek és gyártástechnológiák fejlesztése; korszerű anyag- és energiatakarékos, környezetkímélő gyártási és csomagolási eljárások kutatása, valamint a tej és tejtermékek minőségének és élelmiszerbiztonságának fejlesztése. Ezen kívül az MTKI foglalkozik tanácsadással tejgazdasági kérdésekben, továbbá bakteriológiai és kémiai vizsgálatok végzésével is.

1910-ben kezdődött a hazai tejtermelő szarvasmarhák teljesítményellenőrzése. Ezt a feladatot a fajtaegyesületek megbízása alapján – az Agrárminisztérium által erre a tevékenységi körre létesített Társaság – az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. fizetett szolgáltatásként végzi a tejtermelőknek. A hivatalos teljesítményellenőrzés a gazdasági állatok tenyész- és haszonértéke szempontjából fontos tulajdonságok egységes vizsgálatára, mérésére és kifejezésére irányuló tevékenység, valamint a tenyésztés-szervezés és a hivatalos tenyészérték-bebecslés munka-folyamataihoz szükséges adatok szolgáltatója.

Az ÁT Kft. a tejtermelés-ellenőrzés során a tejelő tehenészetekben elvégzi az egyedi elegytej beltartalmára vonatkozó havi vizsgálatokat (szomatikus sejtszám, tejszír, tejfehérje, tejcukor, karbamid, zsírmentes szárazanyag, olajsav és BHB mérés), emellett gyűjti az ellenőrzött tenyészetek termelési és tenyésztési adatait, továbbá működteti a kötelező Szarvasmarha Termékenyítési Rendszert (TER). Ezt követően elvégzi a gyűjtött termelési, tej beltartalmi és tenyésztési adatok elsődleges informatikai feldolgozását, a tej beltartalmi értékek hozzárendelését a termelési adatokhoz, és végül adatokat szolgáltat a tenyészetek, a NÉBIH központi adatbázis és az országos állománymonitoring program részére, valamint a hivatalos tenyészérték-bebecsléshez. Az ÁT Kft. akkreditált tejvizsgáló laboratóriumában ELISA módszerrel ki tudják mutatni a közegészségügyi szempontból fontos aflatoxin M1-et, a mikrobiológiai vizsgálatok során pedig a tőgygyulladás kiváltó kórokozókat és azok antibiotikum-érzékenységét.

bonyolultsága ellenére mind a jogszabályok, mind pedig szervezeti szinten biztosítja a hazai és külföldi tej-, ill. tejtermék-fogyasztók egészségének védelmét.

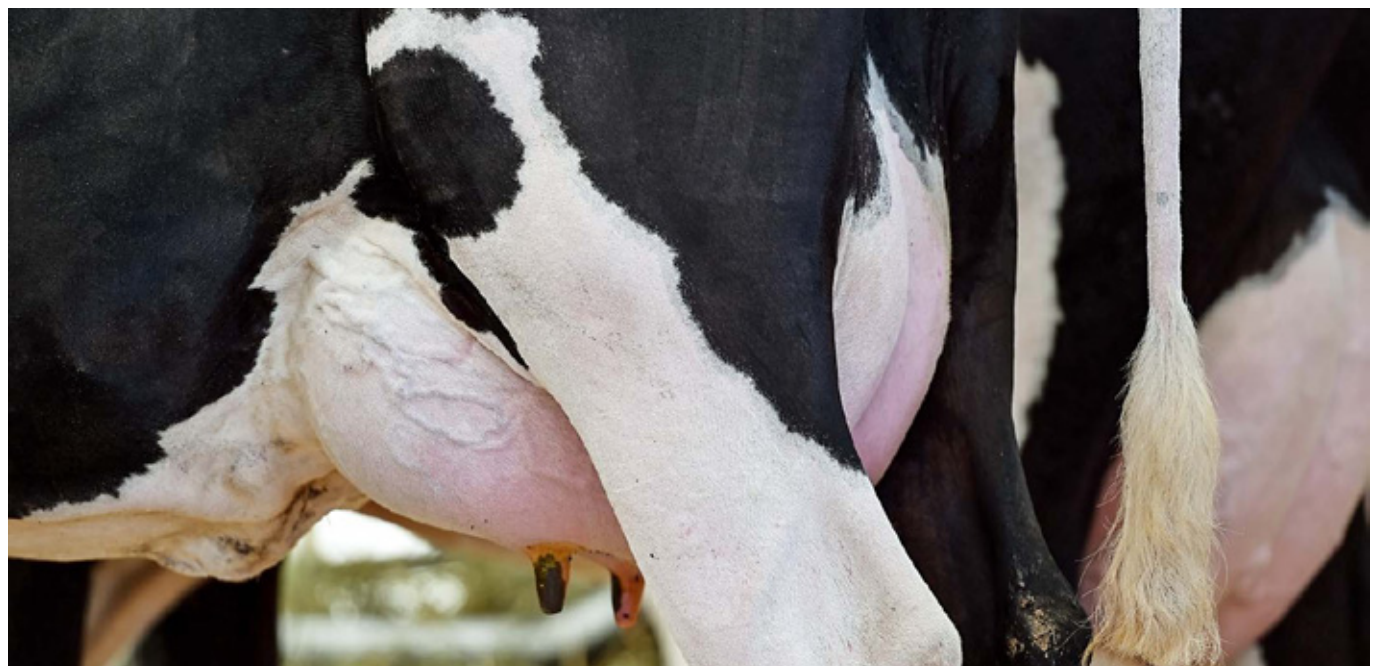
SZOMATIKUS SEJTSZÁM-VIZSGÁLAT A TEJMINŐSÉG JAVÍTÁSÁÉRT

9. TÁBLÁZAT: A TELJESÍTMÉNYVIZSGÁLT TEHÉNÉSZETI TELEPEK MEGYÉNKÉNTI MEGOSZLÁSA AZ ÁLLOMÁNY ELEGYTEJ SZOMATIKUS SEJTSZÁMÁNAK TELEPENKÉNTI SÚLYOZOTT ÁTLAGA ALAPJÁN (2019. OKTÓBER)

Megye	Szomatikus sejtszám x ezer / cm ³										Telep
	< 400		401 - 500		501 - 700		701 - 1000		> 1000		
	A telepek száma és százalékos megoszlása										
	telep	%	telep	%	telep	%	telep	%	telep	%	
Baranya	8	47,06	2	11,76	6	35,29	0	0,00	1	5,88	17
Bács - Kiskun	13	40,63	5	15,63	7	21,88	5	15,63	2	6,25	32
Békés	7	20,00	9	25,71	12	34,29	6	17,14	1	2,86	35
Borsod - Abaúj - Zemplén	9	47,37	3	15,79	4	21,05	3	15,79	0	0,00	19
Csongrád	9	45,00	1	5,00	6	30,00	4	20,00	0	0,00	20
Fejér	11	57,89	2	10,53	3	15,79	3	15,79	0	0,00	19
Győr - Moson - Sopron	12	37,50	5	15,63	10	31,25	5	15,63	0	0,00	32
Hajdú - Bihar	19	38,00	9	18,00	13	26,00	8	16,00	1	2,00	50
Heves	3	37,50	2	25,00	1	12,50	2	25,00	0	0,00	8
Komárom - Esztergom	6	75,00	1	12,50	1	12,50	0	0,00	0	0,00	8
Nógrád	3	37,50	1	12,50	2	25,00	2	25,00	0	0,00	8
Pest	16	59,26	2	7,41	4	14,81	4	14,81	1	3,70	27
Somogy	6	54,55	4	36,36	0	0,00	1	9,09	0	0,00	11
Szabolcs - Szatmár - Bereg	10	1,00	4	16,00	6	24,00	4	16,00	1	4,00	25
Jász - Nagykun - Szolnok	8	27,59	7	24,14	9	31,03	3	10,34	2	6,90	29
Tolna	8	25,81	3	9,68	11	35,48	3	9,68	6	19,35	31
Vas	5	29,41	2	11,76	8	47,06	2	11,76	0	0,00	17
Veszprém	6	26,09	5	21,74	8	34,78	4	17,39	0	0,00	23
Zala	7	63,64	1	9,09	2	18,18	1	9,09	0	0,00	11
Összes telep	166		68		113		60		15		422
Összes telep %		39,34		16,11		26,78		14,22		3,55	
összes fejt tehén	69 896		24 561		33 939		15 040		2 326		145 762
összes fejt tehén %		47,95		16,85		23,28		10,32		1,60	

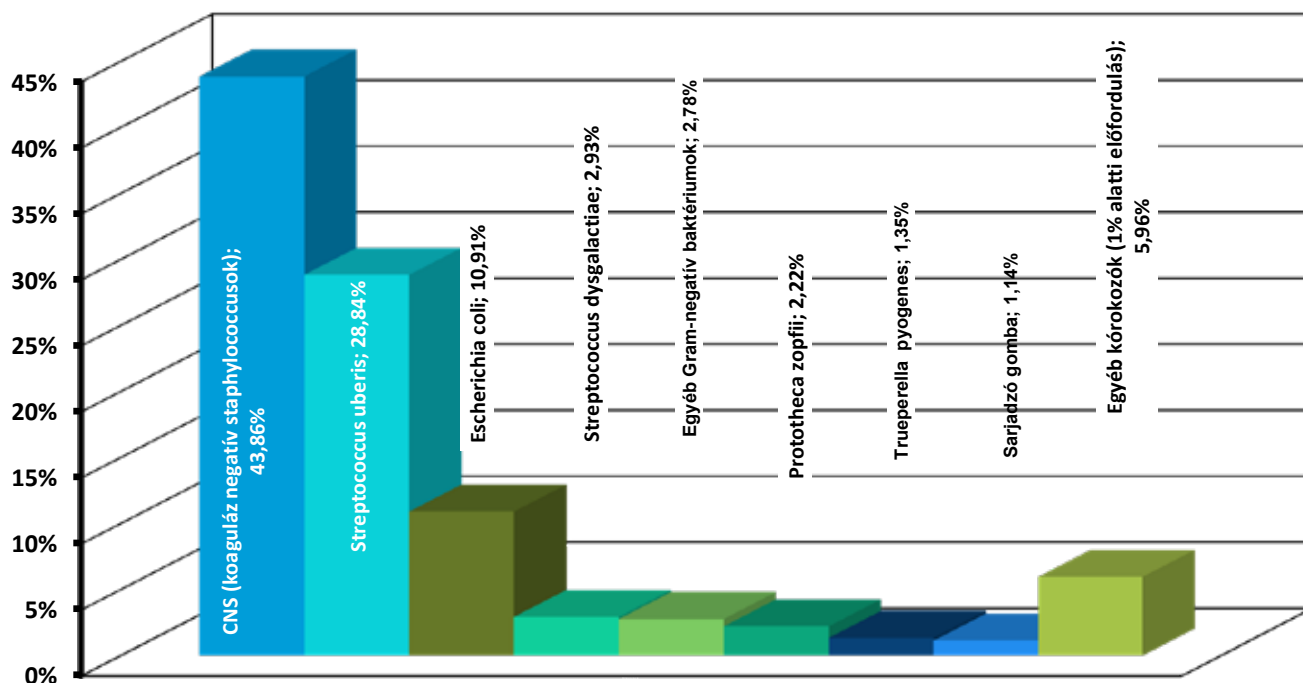
10. TÁBLÁZAT: A VIZSGÁLT TEHÉNÁLLOMÁNY MEGOSZLÁSA ÉS TEJTERMELÉSE SÚLYOZOTT ÁTLAG SEJTSZÁM-ÉRTÉKHATÁRONKÉNT (2019. OKTÓBER)

Sejtszám értéktartár x 1000	Fejt tehén	Napi tej kg	
		Összes	Fejési átlag
Kevesebb, mint 100	58 887	1 985 822	33,72
101 - 400	45 980	1 329 462	28,91
401 - 500	5 526	151 907	27,49
501 - 700	7 226	197 690	27,36
701 - 1 000	6 372	174 489	27,38
1 001 - 3 000	13 001	354 838	27,29
3 001 és több	5 278	131 507	24,92
Összesen	142 270	4 325 715	30,41

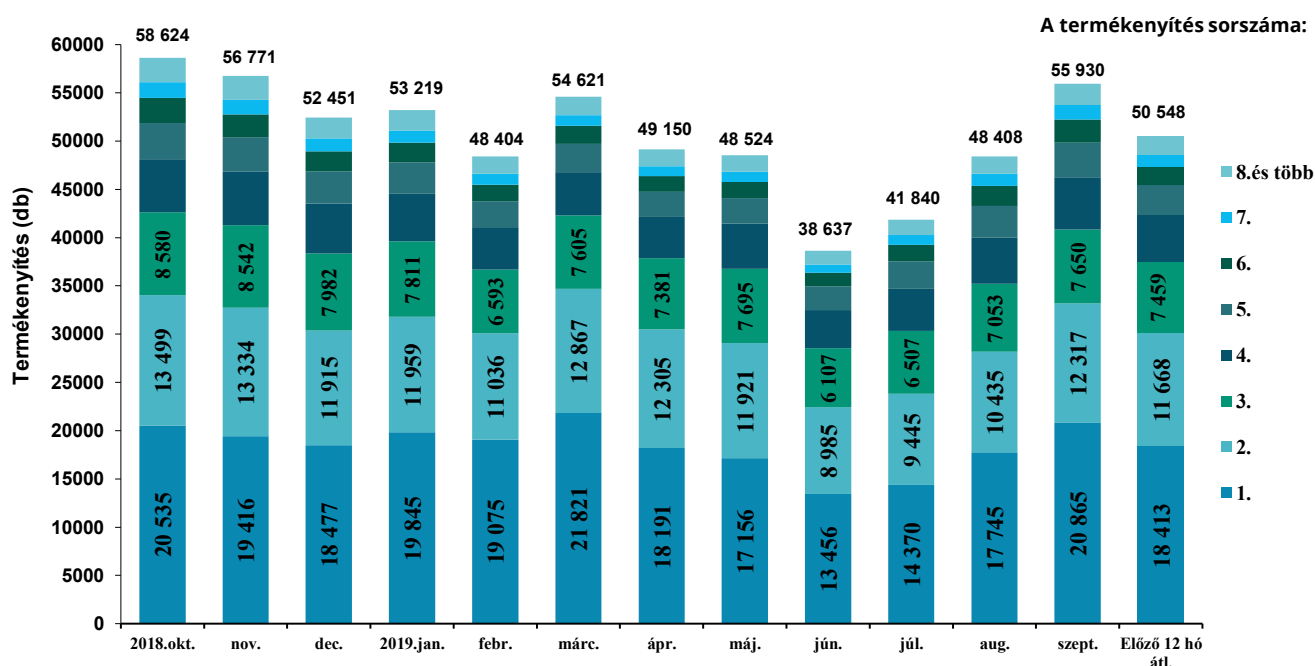
TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA

1. ÁBRA: 2018. NOVEMBER 1. ÉS 2019. OKTÓBER 31. KÖZÖTT, A TELJESKÖRŰ VIZSGÁLATOKRA KÜLDÖTT TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA

TERMÉKENYÍTÉSI ADATOK ELEMZÉSE A SZAPORÍTÁS JAVÍTÁSÁÉRT

2. ÁBRA: AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHENEK HAVONKÉNTI TERMÉKENYÍTÉSEINEK SZÁMA ÉS MEGOSZLÁSA A TERMÉKENYÍTÉSEK SORSZÁMA SZERINT VIZSGÁLT IDŐSZAK: 2018. 10. 01 - 2019. 09. 30.

TEJKARBAMID-VIZSGÁLAT A TAKARMÁNYOZÁS JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN

8. TÁBLÁZAT: A TEJ KARBAMID-TARTALMÁNAK VIZSGÁLATÁBA BEVONT ÁLLOMÁNYOK MEGOSZLÁSA

ELLENŐRZŐ FEJÉS DÁTUMA: 2019. OKTÓBER
FEJT TEHENEK SZÁMA: 133 577

ELLENŐRZÖTT TEHÉNSZÁM: 163 349
ÉRTÉKELT MINTÁK SZÁMA: 132 790

Megnevezés	Megoszlás	
	(n)	%
Fehérje- és energiahiány	891	0,67
Energiahiány	8 860	6,67
Fehérjetöbblet és energiahiány	1 758	1,32
Fehérjehiány és enyhe energiatöbblet	5 615	4,23
Fehérje- és energiaegyensúly	63 888	48,11
Fehérjetöbblet és enyhe energiahiány	11 367	8,56
Fehérjehiány és energiatöbblet	3 577	2,69
Energiatöbblet	31 571	23,78
Fehérje- és energiatöbblet	5 263	3,96

2019. OKTÓBER HÓNAPBAN A 425 ELLENŐRZÖTT TELEPBŐL 355;
AZ ELLENŐRZÖTT TELEPEK 84%-A VETTE IGÉNYBE A KARBAMID MÉRÉSI SZOLGÁLTATÁST
A FEJT TEHÉNÁLLOMÁNY 92%-ÁRA.

PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK

VEMHESÉGI VIZSGÁLATOK SZÁMA ÉS EREDMÉNYE (2018. OKTÓBER)

hónap	darabszám	vemhes (db)	üres (db)	ism. jav. (db)
Összes mérés				
2018. 10	955	442	409	104
Tejlaboron keresztül				
	587	212	312	63
Adatfeldolgozáson keresztül				
	368	230	97	41
Vemhességi napok alapján				
0-27 napig	4 NÉ	1 NÉ	1 NÉ	2 NÉ
28-45 napig	191	97	67	27
46-60 napig	59	39	13	7
61 naptól	114	93	16	5

NÉ: NEM ÉRTÉKELT

2018. OKTÓBERI VEMHESÉG VIZSGÁLATOK* EREDMÉNYEI A BEJELENTETT ELLÉSEK ALAPJÁN

VEMHESÉG VIZSGÁLATOK EREDMÉNYE						
Vemhességi szakasz	PAG	Bejelentett ellések alapján megállapított eredmény				
		megoszlás (db)	bejelentés	megoszlás (db)	megjegyzés	
Vemhességi napok alapján (PAG) (a bejelentett termékenyítéstől eltelt napok száma). Vemhességi idő: 285 +/- 14 nap	28-45 napig	97 vemhes	53 egyed	időre ellett		
			6 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	6 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
					0 egyed	későbbi termékenyítésre ellett
			38 egyed	nincs ellés	KORAI EMBRIO- MAGZATVESZTÉS????	
		67 üres			7 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			67 egyed	üres	2 egyed	következő termékenyítésre vemhesült
					15 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
		27 ism.	0 egyed	vemhes	0 egyed	időre ellett
					0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
	1 egyed		vemhes	1 egyed	időre ellett	
	46-60 napig	39 vemhes	23 egyed	időre ellett	0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
			3 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült
					8 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
		13 üres	13 egyed	üres	KÉSŐI MAGZATVESZTÉS????	
					2 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			0 egyed	vemhes	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült
		7 ism.			4 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			0 egyed	vemhes	0 egyed	időre ellett
			7 egyed	üres	0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
	61 naptól	93 vemhes	75 egyed	időre ellett	0 egyed	időre ellett
			9 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
					1 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
		16 üres	9 egyed	nincs ellés	KÉSŐI MAGZATVESZTÉS????	
					7 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			16 egyed	üres	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült
		5 ism.	0 egyed	vemhes	5 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
					0 egyed	időre ellett
			0 egyed	vemhes	0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
				0 egyed	időre ellett	
		0 egyed	vemhes	0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett	
5 egyed		üres	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült		
			1 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült		

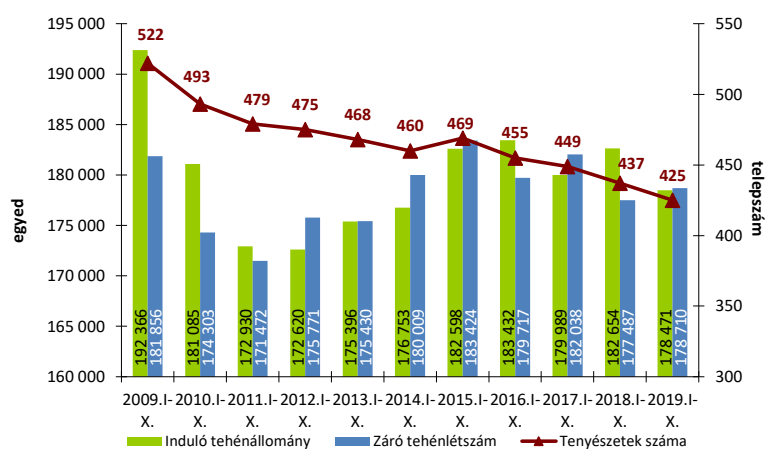
*ADATFELDOLGOZÁSON KERESZTÜL REGISZTRÁLT VEMHESÉG VIZSGÁLATOK
(PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK: VEMHES, ÜRES, ISMÉLT VIZSGÁLAT JAVASOLT)

VEMHESÉGI VIZSGÁLATOK NYILVÁNTARTÁSA (2018. OKTÓBER - 2019. OKTÓBER)

hónap	darabszám	vemhes (db)	üres (db)	ism. jav. (db)
2018.10.	955	442	409	104
2018.11.	1256	718	429	109
2018.12.	952	554	338	60
2019.01.	1474	865	505	104
2019.02.	1223	734	396	93
2019.03.	1172	747	336	89
2019.04.	1123	747	292	84
2019.05.	1134	750	288	96
2019.06.	943	572	284	87
2019.07.	948	524	319	105
2019.08.	813	486	236	91
2019.09.	887	512	276	99
2019.10.	914	467	335	112
Összes minta	13794	8118	4443	1233

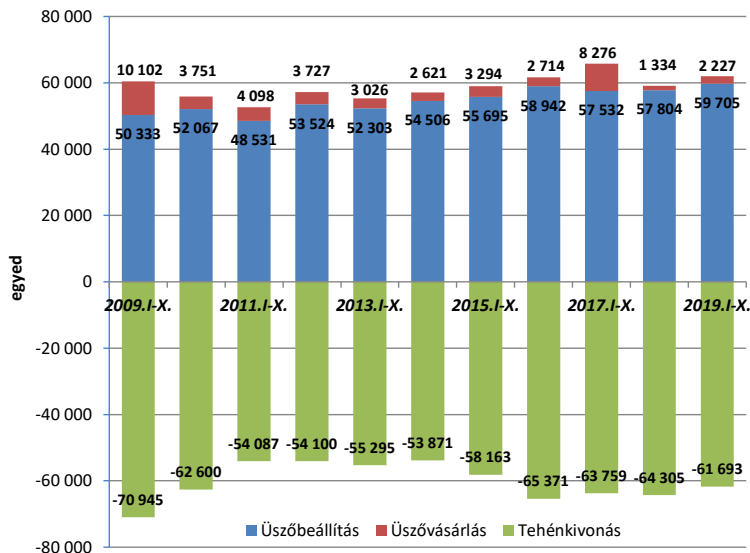
A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSZÁMA (DB, 2009-2019. I-X. HÓ)

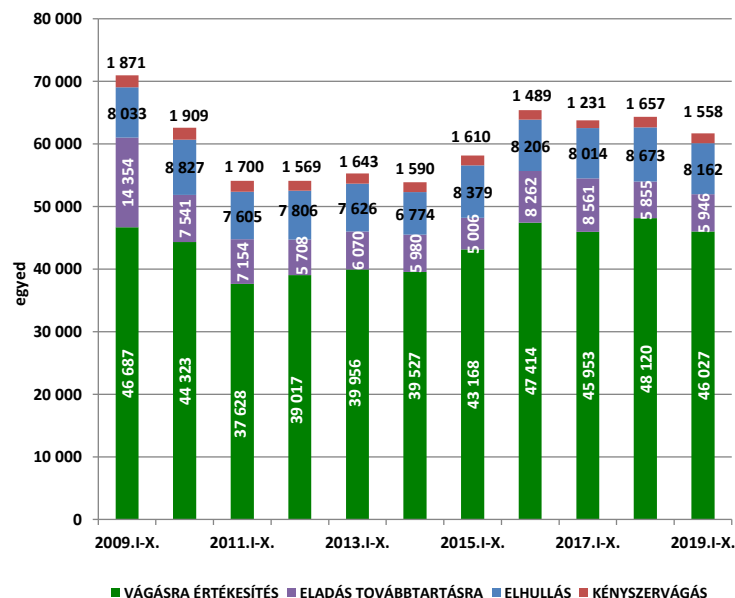
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehénállományok száma 2019 októberében hárommal csökkent az előző hónaphoz képest, és 12-vel kevesebb (-2,7%), mint tavaly októberben. 2019. október végén 1223-mal több (+0,7%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehénállományok száma az elmúlt 10 év alatt 18,6%-kal (-97) csökkent, de 2009 októberétől a záró tehénlétszám ennél kisebb mértékben, 3,1 ezer eggyel (-1,7%) csökkent, így a telepenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen, 348-ról 420-ra nőtt (1. ábra).

2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK BEN (DB, 2009-2019. I-X. HÓ)

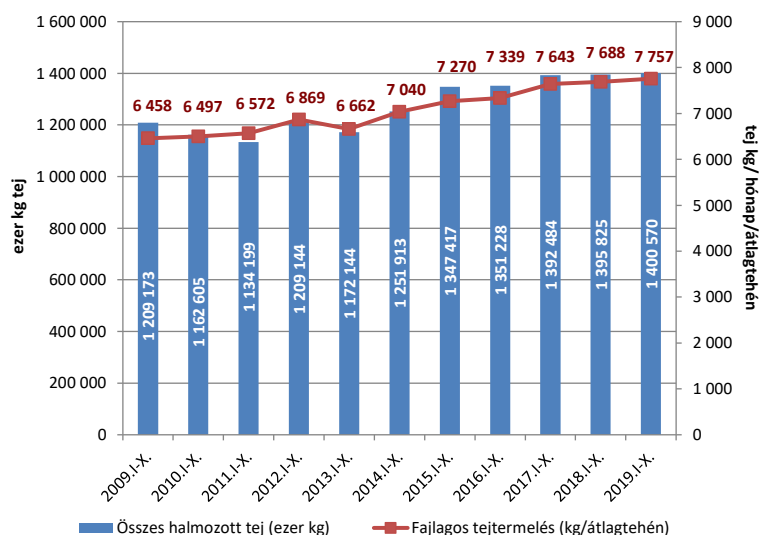
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyésztők januári 1-jei induló tehénlétszáma 2018-ról 2019-re – egy év alatt – jelentősen csökkent (-4.608 tehén; -2,5%), de az állomány 2019 első tíz hónapjában enyhén bővült (+239 egyed; +0,1%), bár a 2018. évi induló állományt nem éri el. A bővülés elsődleges oka, hogy 2019 első tíz hónapjában a tehénkivonások száma jelentősen csökkent (-2.612 egyed; -4,1%) a tavalyi év hasonló időszakához képest, ugyanakkor az üszövasárlások száma kétharmadával, 66,9%-kal nőtt (+893) és – az állománypótlás szempontjából meghatározó – üszöbeállítások száma is nőtt (+1.901 egyed; +3,3%). Így összességében az állománypótlás mértéke enyhén meghaladta a kivonásokat (2. ábra).

3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK BEN (DB, 2009-2019. I-X. HÓ)

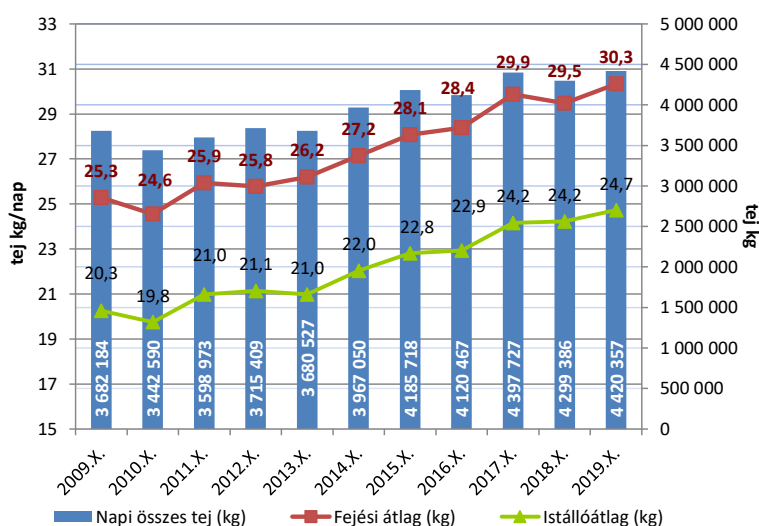

2019 első tíz hónapjában az állományból kivont tehenek 74,6%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 46.027 volt), ami rekord magas aránynak számít. A tehénkivonások 2,5%-áért (1.558 egyed) a kényszervágás volt felelős, ami átlagos arány a vizsgált időszakban. A kivont tehenek 13,2%-a (8.162 egyed) elhullott, ami átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya továbbra is alacsony volt (9,6%, 5.946 egyed) az elmúlt 10 évben. 2019 első tíz hónapjában az induló tehénállomány 25,8%-át selejtezték, 0,9%-át kényszervágták, 4,6%-a elhullott, 3,3%-át pedig továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 34,6%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest átlagos aránynak tekinthető (3. ábra).

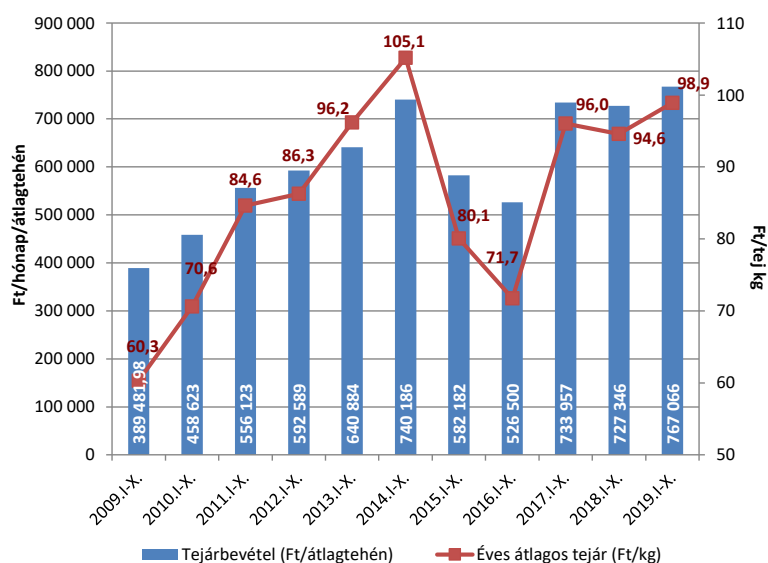
4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2009-2019. I-X. HÓ)

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2009-2019. X. HÓ)

6. ÁBRA TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2009-2019. I-X. HÓ)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2019 első tíz havában minimálisan nőtt (+4,75 millió kg; +0,34%) 2018 első tíz havához képest, és meghaladta az 1,4 milliárd kg-ot. Az első tíz havi fajlagos tejtermelés 7.757 kg-ra nőtt (+69 kg; +0,9%). 2009 és 2019 első tíz hónapját vizsgálva a fajlagos tejtermelés növekedése 20,1%-os (!) volt (+1299 kg), míg az összes halmozott tejtermelés ennél kisebb mértékben, 191,4 millió kg-mal (+15,8%) nőtt a termelésellenőrzött állomány enyhe csökkenése miatt (4. ábra).

2019 októberében a napi összes tejtermelés a tavalyi év októberi termeléséhez viszonyítva nőtt (+120,9 ezer kg, +2,8%), és meghaladta a 2017-es termelési szintet. 2018. október havához képest mind a fejési átlag (+0,85 kg, +2,9%), mind az istállóátlag nőtt (+0,51 kg, +2,1%) elérve az elmúlt 10 év legnagyobb értékeit. Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés 738 ezer kg-mal nőtt (+20,0%), a fejési és istállóátlag 5,05, ill. 4,48 kg-mal lett több (+20,0%, ill. +22,1%), ami jelentős emelkedésnek tekinthető, és összességében további növekedésre számíthatunk (5. ábra).

A tehenenkénti tejárbevétel 2019 első tíz hónapjában 767,1 ezer Ft volt átlagosan, 5,5%-kal nőtt 2018 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év legnagyobb első tíz havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés 0,9%-os és a tejár 4,5%-os növekedése volt 2018 első tíz hónapjához képest. 2009 hasonló időszakához képest a tejárbevétel közel megkétszereződött (+96,9%), aminek oka a fajlagos tejtermelés 20,1%-os és a tej árának 64,0%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási átlagára 2019 első tíz havában jellemzően a 97-100 Ft/kg-os ársávban mozgott, de 2019 szeptemberében már túllépte a 100 Ft/kg-ot. A nyerstej kiviteli ára meghaladta a 110 Ft/kg-ot, így továbbra is több mint 10%-kal nagyobb a beföldi felvásárlási árnál. A globális és az európai uniós nyerstej és tejtermékek felvásárlási és tőzsdei áraiban jelentős mozgás továbbra sincs, a hazai nyerstejárakban enyhe emelkedő tendencia érvényesül (6. ábra).

Dr. Ózsvári László
Állatorvostudományi Egyetem

A DAKOTA GABONA-FŰ KEVERÉK-SZILÁZS FEHÉRJETARTALMA

NETTÓENERGIA- ÉS METABOLIZÁLHATÓ FEHÉRJE-TARTALMA *IN VIVO* KÍSÉRLETI ADATOK ALAPJÁN

Bekő Dóra¹, Dr. Orosz Szilvia²,
Dr. Tóth Tamás³, Dr. Tóthi Róbert³,
Alemayhu Worku³, Dr. Fébel Hedvig⁴

¹Szent István Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar,
Takarmányozástani Tanszék

²Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft., Gödöllő

³Kaposvári Egyetem, Táplálkozástudományi és Termelésfejlesztési
Intézet, Takarmányozástani Intézeti Tanszék, Kaposvár

⁴Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ, Állattenyésztési,
Takarmányozási és Húsipari Kutatóintézet, Herceghalom

A gabona-fű keverékszilázsokról korábban már számos adat megjelent (hozamok és táplálóanyag-tartalom a fenológiai fázis függvényében), de a nettó energia és a metabolizálható fehérje számításához szükséges *in vivo* emésztési együtthatók és bendőbeli lebonthatósági értékek nem álltak rendelkezésre. Ez azt jelenti, hogy nem tudtunk pontosan számolni nettó energia és metabolizálható fehérje értékeket. Egy, a Kaposvári Egyetemen futó kutatási projekt azonban lehetővé tette 2018-ban, hogy a hiányzó adatokat pótoljuk. Ezen cikk részben azért készült, hogy segítséget nyújtsunk a hazai laboratóriumok számára a számítások elvégzéséhez. A mérések módszertana ugyanis megegyezik a Magyar Takarmánykódexben szereplő adatok mérési módszerével. A cikk másik célja, hogy egy idei diplomadolgozatban kidolgozott elemzés bemutatásával elhelyezzük a kora tavaszi betakarítású Dakota gabona-fű keverékszilázst a hazai tömegtakarmányok palettáján. A téma háttere röviden: az öntözés rendkívüli költségei miatt az olasz kollégák olyan növénytermesztési stratégiát kerestek, ami kikerüli a meleg nyári időszakot. Ezért őszi vetésű, nagy hozamú gabonaféléket párosítottak más gabonafélékkel és fűvekkel. Így jött létre egy egyedülálló keveréktípus számos változattal. A 'páratlan páros' esetében a korai betakarítású gabona biztosítja a megfelelő hozamot, a fűféle pedig a magas fehérjetartalom mellett jó rostemészthetőséggel gazdagítja a keveréket. A kísérletben vizsgált Dakota gabona-fű keverék faji összetétele az 1. táblázatban látható.

A KÍSÉRLET LEÍRÁSA

A kísérlet célja az volt, hogy meghatározzuk a Dakota nevű őszi vetésű gabona-fű keverékszilázs táplálóanyag-tartalmát, látszólagos emészthetőségét (ürükísérlet), metabolizálható fehérje- és nettóenergia-tartalmát, a kalászhányás közeli fenológiai fázisban betakarítva. A szántóföldi munka a Galgamenti Mezőgazdasági Kft.

területén (Tura) zajlott. A Kaposvári Egyetem Takarmányozástani Intézeti Tanszéke végezte el a bendőbeli lebonthatóság mérését bendőkanüllel ellátott tehennel, míg az emészthetőségi anyagcsere kísérletek (ürükkel) az Állattenyésztési, Takarmányozási és Húsipari Kutatóintézetben (Herceghalomban) lettek végrehajtva.

1. TÁBLÁZAT A DAKOTA GABONA-FŰ KEVERÉK

Dakota gabona-fű keverék	Súlyarány %
őszi búza	15
őszi árpa	5
tritikálé (2 fajta)	20
zab (2 fajta)	20
olaszperje (3 fajta)	40

EREDMÉNYEK

A Dakota gabona-fű keverék betakarítása a keverék korai típusú búza komponensének kalászhányás körüli fenológiai

fázisában történt. A Dakota gabona-fű keverékszilázs táplálóanyag-tartalma a 2. táblázatban látható.

2. TÁBLÁZAT A DAKOTA GABONA-FŰ KEVERÉKSZILÁSZ TÁPLÁLÓANYAG-TARTALMA AZ ERJEDÉS 90. NAPJÁN (2018., HERCEGHALOM)

Száraz- anyag	Nyers- fehérje	Nyers- zsír	Nyers- rost	Hamu	NDF	ADF	NMKA	Szerves anyagok
g/kg	g/kg szárazanyag							
281	158	40	262	157	467	307	383	843

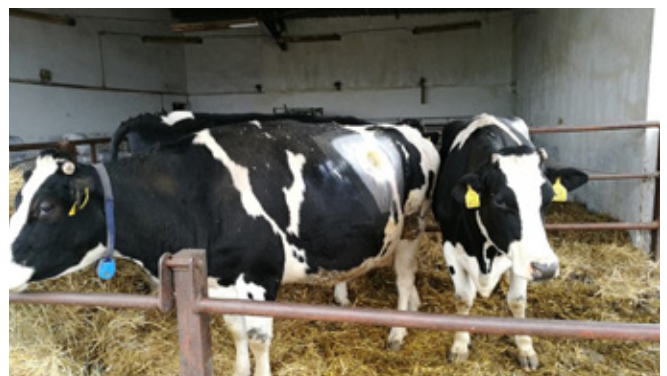
NDF=neutrális detergens rost; **ADF**=savdetergens rost; **NMKA**=N-mentes kivonható anyagok

A Dakota gabona-fű keverékszilázs látszólagos emészthetőségének jellemzői a 3. táblázatban láthatóak.

3. TÁBLÁZAT A DAKOTA GABONA-FŰ KEVERÉKSZILÁSZ LÁTSZÓLAGOS EMÉSZTHETŐSÉGE ÜRÜBEN (2018., HERCEGHALOM)

	Szerves- anyag	Nyers- fehérje	Nyers- zsír	Nyers- rost	NMKA	Hamu	NDF	ADF
	%							
Átlag	72,1	73,4	70,5	75,1	69,8	45,4	70,9	70,8
Szórás	1,1	1,4	3,0	2,3	1,2	4,1	2,4	2,2

NDF=neutrális detergens rost; **ADF**=savdetergens rost; **NMKA**=N-mentes kivonható anyagok

A Dakota gabona-fű keverékszilázs nyersfehérje-tartalmának bendőbeli lebonthatósága az *in vivo*, kanülös tehenekkel végzett kísérlet szerint 0,87 volt, ami kiválónak

tekinthető érték. A Dakota gabona-fű keverékszilázs nettóenergia- és metabolizálható fehérjetartalma a 4. táblázatban látható.

4. TÁBLÁZAT A DAKOTA GABONA-FŰ KEVERÉKSZILÁZS ENERGIA- ÉS METABOLIZÁLHATÓ FEHÉRJETARTALMA (2018., HERCEGHALOM)

	MFE	MFN	UDP	FOM	DE	NE _m	NE _g	NE _i
	g/kg szá.	g/kg szá.	g/kg szá.	g/kg szá.	MJ/kg szá.	MJ/kg szá.	MJ/kg szá.	MJ/kg szá.
Átlag	65,31	95,74	19,89	478,74	11,87	6,08	3,62	5,94
Szórás	0,84	0,12	0	9,18	0,19	0,14	0,12	0,1

MFE=energiafüggő metabolizálható fehérje; **MFN**=nitrogénfüggő metabolizálható fehérje; **UDP**=bendőben le nem bomló fehérje; **FOM**=fermentálható szerves anyag; **DE**=emészthető energia; **NE_m**=életfenntartási nettó energia; **NE_g**=súlygyarapodási nettó energia; **NE_i**=tejtermelési nettó energia

A Dakota gabona-fű keverékszilázs táplálóanyag-, valamint nettóenergia-tartalmát különböző szempontok alapján hasonlítottuk össze más tömegtakarmányokkal (ÁT Kft. üzemi eredmények és a Magyar Takarmánykódex, 2004 szerint). Az összehasonlítás alapja vagy a hasonló faji komponens volt, vagy a keverékjelleg, vagy a hasonló fenológiai fázis.

Az 5. táblázatban látható a különböző üzemi gabona-szilázsok és a Dakota gabona-fű keverékszilázs táplálóanyag-, valamint nettóenergia-tartalma (ÁT Kft., Gödöllő, 2013-2014.) Megállapítható, hogy a Dakota gabona-fű keverékszilázs nyersfehérje-tartalma kimagaslóan jó, nyersrost-, NDF-, ADF-tartalma pedig rendkívül kedvezően alakult az üzemi átlagértékekhez képest.

5. TÁBLÁZAT KÜLÖNBÖZŐ ÜZEMI GABONASZILÁZSOK ÉS A DAKOTA GABONA-FŰ KEVERÉKSZILÁZS TÁPLÁLÓANYAG-, VALAMINT NETTÓENERGIA-TARTALMA (ÁT KFT., GÖDÖLLŐ, 2013-2014.)

Tömegtakarmány típusa	szárazanyag g/kg	nyers- fehérje	nyers- rost g/kg szá.	NDF	ADF	NE _i MJ/kg szá.
árpaszilázs (2013-2014)	349	100	268	512	293	5,13
búzaszilázs (2013-2014)	335	97	286	537	344	4,98
rozsszilázs (2013-2014)	276	132	318	588	353	5,52
tritikálé szilázs (2013-2014)	342	85	292	536	345	5,19
Dakota szilázs (2018)	281	158	262	467	307	5,94

NDF=neutrális detergens rost; **ADF**=savdetergens rost; **NE_i**=tejtermelési nettó energia

Fontosnak tartottuk összehasonlítani a Dakota keverékszilázst az olaszperje-szilázssal, ugyanis a Dakota gabona-fű keverékben az olaszperje komponens 40%-ot képvisel. A 6. táblázatban látható az olaszperje-szilázsok és a Dakota gabona-fű keverékszilázs táplálóanyag-, valamint nettóenergia-tartalma (ÁT Kft., Gödöllő, 2013-2014). Figyelembe véve, hogy a Dakota gabona-fű keverék betakarítása az olaszperje kalászhányása előtt történt, megállapítható, hogy a Dakota gabona-fű keverékszilázs nyersfehérje-, nyersrost-, NDF-, ADF-tartalma kedvezően alakult az olaszperje-szilázsok üzemi átlagértékeihez képest, továbbá energiatartalma sem maradt el számottevően.

6. TÁBLÁZAT OLASZPERJE-SZILÁZSOK ÉS A DAKOTA GABONA-FŰ KEVERÉKSZILÁZS TÁPLÁLÓANYAG-, VALAMINT NETTÓENERGIA-TARTALMA (ÁT KFT., GÖDÖLLŐ, 2013-2014.)

Tömegtakarmány típusa	száraz- anyag g/kg	nyers- fehérje	nyers- rost g/kg szá.	NDF	ADF	NE _i MJ/kg szá.
olaszperje (2013-2014)	336	144	282	516	317	6,05
Dakota szilázs (2018)	281	158	262	467	307	5,94

A 7. táblázatban látható a különböző üzemi pillangós keverékszilázsok és a Dakota gabona-fű keverékszilázs táplálóanyag-, valamint nettóenergia-tartalma (ÁT Kft., Gödöllő, 2013-2014). Megállapítható, hogy a Dakota gabona-fű keverékszilázs nyersfehérje-, nyersrost-, NDF-, ADF-tartalma kedvezően alakult, a pillangós keverékszilázsok üzemi átlagértékeihez képest.

7. TÁBLÁZAT KÜLÖNBÖZŐ ÜZEMI PILLANGÓS KEVERÉKSZILÁZSOK ÉS A DAKOTA GABONA-FŰ KEVERÉKSZILÁZS TÁPLÁLÓANYAG-, VALAMINT NETTÓENERGIA-TARTALMA (ÁT KFT., GÖDÖLLŐ, 2013-2014.)

Tömegtakarmány típusa	száraz- anyag g/kg	nyers- fehérje	nyers- rost g/kg sza.	NDF	ADF	NE _i MJ/kg sza.
árpás borsó szilázs (2013-2014)	187	153	258	521	280	5,65
búzas borsó szilázs (2013-2014)	216	164	278	534	328	5,14
Dakota szilázs (2018)	281	158	262	467	307	5,94

NDF=neutrális detergens rost; **ADF=**savdetergens rost; **NE_i**=tejtermelési nettó energia

A 8. táblázatban látható a zöld gabonafélék és a Dakota gabona-fű keverékszilázs táplálóanyag-, valamint nettóenergia-tartalma (ÁT Kft., Gödöllő, 2013-2014.). A zöldtakarmányok paramétereit azért választottuk az összevetés alapjául, mert a Magyar Takarmánykódexben (2004) és a Takarmányozás alapjai c. könyvben (2015) nincsenek olyan szilázsok, melyek a Dakotához hasonló korai fenológiai fázisban vannak betakarítva. Az alábbiakban tehát az összehasonlítás oka a hasonló betakarításkori fenológiai fázis. Amennyiben eltekintünk attól, hogy a zöld növények adatait egy szilázs adataihoz hasonlítjuk, akkor megállapítható, hogy a Dakota gabona-fű keverékszilázs nyersfehérje-, nyersrost-, NDF-, ADF- és energiatartalma kedvezően alakult, a korai betakarítású zöld gabonafélék átlagértékeihez képest. A kalászosítás előtti rozshoz hasonló eredményeket kaptunk, ami fontos tény. Ennek függvényében a Dakota keverékről megállapítható, hogy a korai betakarítású rozshoz képest nem jobb táplálóanyag- és energiatartalmában. Számos kedvező tulajdonsága mellett a rozs első és legfontosabb negatívuma, hogy rendkívül gyorsan vénül, ebből adódóan nyersfehérje-tartalma akár két hét alatt felére is lecsökkenhet, továbbá erőteljes a lignifikáció. Ezen kívül, ha nem megfelelő a termesztés-technológia és a tápanyag-

Ebből következően a Dakota keverékszilázsban, a betakarításkori korai fenológiai fázis és a keverék faji összetétele (megfelelő tápanyag-utánpótlást alkalmazva) tudja ellensúlyozni a pillangósok a keverékszilázsok nyersfehérje-tartalmára gyakorolt kedvező hatását más pillangós keverékekhez képest. Miközben a rosttartalom kedvezően alacsony, a jó emészthetőség érdekében.

utánpótlás, gyenge hozamot ad. Ha nem jól választjuk meg a betakarítás időpontját - a csökkent minőség miatt -, a tejelő tehénnek szánt adagban nem csökkenthető az abrakhányad. A Dakota keverék előnyét tehát nem a jobb táplálóérték, hanem elsősorban a szélesebb betakarítási ablaka adja a rozshoz képest. A keverékben szereplő olaszperje- és gabonafélék öregedése ugyanis lassúbb, mint a rozsé, ezért rugalmasabb a betakarítási technológia.

8. TÁBLÁZAT KÜLÖNBÖZŐ ZÖLD GABONAFÉLÉK ÉS A DAKOTA GABONA-FŰ KEVERÉKSZILÁZS TÁPLÁLÓANYAG-, VALAMINT NETTÓENERGIA-TARTALMA (VÁRHEGYI ÉS VÁRHEGYINÉ, 2015)

		Árpa virágzás előtt	Rozs kalászosítás előtt	Rozs kalászhányásban	Zab virágzásban	Dakota szilázs
Nyersfehérje	g/kg sza.	127	170	127	99	159
Nyersrost	g/kg sza.	295	242	305	326	262
Hamu	g/kg sza.	85	100	71	75	157
MFE	g/kg sza.	87	92	85	77	65
MFN	g/kg sza.	79	105	79	60	96
NE _i	MJ/kg sza.	5,98	5,88	5,48	5,72	5,94

MFE=energiafüggő metabolizálható fehérje; **MFN=**nitrogénfüggő metabolizálható fehérje; **NE_i**=tejtermelési nettó energia

A 9. táblázatban látható a zöld gabonafélék és a Dakota gabona-fű keverékszilázs látszólagos emészthetősége és bendőbeli lebonthatósága (Schmidt 2015). Az összehasonlítás oka a hasonló betakarításkori fenológiai fázis. Amennyiben eltekintünk attól, hogy a zöld növények adatait egy szilázs adataihoz hasonlítjuk, akkor megállapítható, hogy a Dakota gabona-fű keverékszilázs

nyers táplálóanyagainak emészthetősége, bendőbeli lebonthatósága és az ADIN érték kedvezően alakult a korai betakarítású zöld gabonafélék átlagértékeihez képest. Ez a megállapítás azon fenológiai fázisra vonatkozik kizárólag, amelyben a Dakota keveréket a kísérlet során betakarítottuk.

9. TÁBLÁZAT KÜLÖNBÖZŐ ZÖLD GABONAFÉLÉK ÉS A DAKOTA GABONA-FŰ KEVERÉKSZILÁZS LÁTSZÓLAGOS EMÉSZTHETŐSÉGE ÉS BENDŐBELI LEBONTHATÓSÁGA (VÁRHEGYI ÉS VÁRHEGYINÉ, 2015) KALÁSZHÁNYÁS KÖRNYÉKÉN BETAKARÍTVA

		Árpa virágzás előtt	Rozs kalászosítás előtt	Rozs kalász-hányásban	Zab virágzásban	Dakota szilázs
Nyersfehérje	% em	73	67	62	63	73
Nyerszsír	% em	63	59	55	57	70
Nyersrost	% em	70	68	66	65	75
NMKA	% em	70	70	64	66	70
dg		0,71	0,71	0,68	0,71	0,87
ADIN	nyf %	5,6	5,6	6,8	6,8	1,1

NMKA=N-mentes kivonható anyagok; **dg**=fehérje lebonthatóság a bendőben; **ADIN**=savdetergens nitrogén

A 10. táblázatban különböző tejes- és viaszérésben betakarított gabonaszilázsok és a Dakota gabona-fű keverékszilázs táplálóanyag-, valamint nettóenergia-tartalma, továbbá látszólagos emészthetősége és bendőbeli lebonthatósága látható (Schmidt, 2015). A Dakota gabona-fű keverékszilázs táplálóértéke a tejes- és viaszérésben betakarított gabonaszilázsok értékeit meghaladja. A Dakota gabona-fű keverékszilázs

nem tartalmazott számottevő keményítőt, a rost emészthetősége azonban annnyival kedvezőbb volt, hogy nettóenergia-tartalma átlagosan 0,9 MJ/kg szá. értékkel így is meghaladta a tejes- és viaszérésű gabonafélék energiatartalmának átlagát. A tejes-viaszéréshez képest korai betakarítás tehát nem járt az energiatartalom csökkenésével, sőt még javította is az.

10. TÁBLÁZAT KÜLÖNBÖZŐ TEJES- ÉS VIASZÉRESBEN BETAKARÍTOTT GABONASZILÁZSOK, VALAMINT A DAKOTA GABONA-FŰ KEVERÉKSZILÁZS TÁPLÁLÓANYAG-, TÖBBBÁ NETTÓENERGIA-TARTALMA, LÁTSZÓLAGOS EMÉSZTHETŐSÉGE ÉS BENDŐBELI LEBONTHATÓSÁGA (VÁRHEGYI ÉS VÁRHEGYINÉ, 2015)

		Árpszilázs, tejesérés	Árpszilázs, viaszérés	Búzaszilázs, tejesérés	Búzaszilázs, viaszérés	Rozs szilázs	Dakota szilázs
Nyersfehérje	g/kg szá.	120	99	106	101	94	158
Nyersrost	g/kg szá.	339	280	316	255	312	262
Nyersfehérje	% em	61	56	62	57	55	73
Nyerszsír	% em	60	62	61	63	57	70
Nyersrost	% em	57	51	58	52	58	75
NMKA	% em	56	66	59	67	56	70
dg		0,7	0,69	0,71	0,7	0,72	0,87
ADIN	nyf%	6	6,5	7,5	8	8,54	1,1
MFE	g/kg szá.	67	68	65	68	61	65
MFN	g/kg szá.	74	61	64	61	55	96
NEI	MJ/kg szá.	4,82	5,12	4,97	5,26	4,66	5,94

NMKA=N-mentes kivonható anyagok; **dg**=fehérje lebonthatóság a bendőben; **ADIN**=savdetergens nitrogén; **MFE**=energiafüggő metabolizálható fehérje; **MFN**=nitrogénfüggő metabolizálható fehérje; **NE_i**=tejtermelési nettó energia

A 11. táblázatban különböző minőségű fűszilázsok/szenázsok és a Dakota gabona-fű keverékszilázs táplálóanyag-, valamint nettóenergia-tartalma, továbbá látszólagos emészthetősége és bendőbeli lebonthatósága

látható (Várhegyi és Várhegyiné, 2015). A Dakota gabona-fű keverékszilázs táplálóértéke a jó minőségű fűszilázs és fűszenázs értékeit is meghaladja.

11. TÁBLÁZAT KÜLÖNBÖZŐ MINŐSÉGŰ FŰSZILÁZSOK, VALAMINT A DAKOTA GABONA-FŰ KEVERÉKSZILÁZS TÁPLÁLÓANYAG-, TOVÁBBÁ NETTÓENERGIA-TARTALMA, VÉGÜL LÁTSZÓLAGOS EMÉSZTHETŐSÉGE ÉS BENDŐBELI LEBONTHATÓSÁGA (VÁRHEGYI ÉS VÁRHEGYINÉ, 2015)

		Fűszilázs és szénázs, jó	Fűszilázs és szénázs, közepes	Fűszilázs és szénázs, gyenge	Dakota szilázs
Nyersfehérje	g/kg sza.	161	132	89	158
Nyersrost	g/kg sza.	283	315	364	262
Nyersfehérje	% em	60	57	51	73
Nyersszír	% em	58	58	55	70
Nyersrost	% em	72	64	56	75
NMKA	% em	62	59	53	70
dg		0,72	0,7	0,68	0,87
ADIN	nyf%	11	14	16	1,1
MFE	g/kg sza.	72	64	54	65
MFN	g/kg sza.	91	72	48	96
NEI	MJ/kg sza.	5,51	5,03	4,39	5,94

NMKA=N-mentes kivonható anyagok; **dg**=fehérje lebonthatóság a bendőben; **ADIN**=savdetergens nitrogén; **MFE**=energiafüggő metabolizálható fehérje; **MFN**=nitrogénfüggő metabolizálható fehérje; **NE_i**=tejtermelési nettó energia

KÖVETKEZTETÉSEK

A Dakota gabona-fű keverék a (korai) búza kalászhányás körüli időszakában betakarítva kiváló tömegtakarmánynak bizonyult. Nyersfehérje-tartalma kimagaslóan jó (158 g/kg sza.), nyersrost-, NDF-, ADF- és energiatartalma pedig rendkívül kedvezően alakult az üzemi átlagértékekhez képest. Még a kalászolás előtti rozs táplálóanyag-, valamint nettóenergia-tartalmát is felülmúlta bizonyos paramétereknél, ami fontos tény. Az eredmények értékelése során, a különböző pillangós keverékszilázsokkal összevetve megállapítottuk, hogy a Dakota gabona-fű keverékszilázs nyersfehérje-, nyersrost-, NDF-, ADF-tartalma kedvezően alakult, laktációs nettóenergia-tartalma pedig felülmúlta a pillangós keverékekét. Fontos kiemelni, hogy a Dakota gabona-fű keverék jelentős nyersfehérje-tartalommal bír (158 g/kg sza.) amellett, hogy nincs pillangós komponense a keveréknek. A Dakota keverékben lévő gabonakomponensek miatt, a szilázs összevetésre került a különböző tisztavetésű gabonaszilázsokkal (tejes- és viaszérskori betakarítás alapján), továbbá a fűkomponens miatt a fűszilázsokkal és a fűszénázsokkal is. Kijelenthető, hogy a táplálóanyag-tartalom, a látszólagos emészthetőség és az energiatartalom szempontjából egyaránt felülmúlta a Dakota szilázs a tejes-viaszérésű gabonaszilázsokat, valamint a fűszilázsokat és fűszénázsokat.

A Dakota keverék 20%-ban tartalmaz tritikálét, 40%-ban pedig olaszperjét. A szakirodalmi adatok alapján ezen két komponens betakarítási ablaka - ha önmagában vetik őket - sokkal nyitottabb, mint a rozsé. Ebből következtethetünk arra, hogy a Dakota keverék betakarítási ablaka hasonlít a tritikálé és az olaszperje betakarítási ablakára. Hoffmann és mtsai. (2016a; 2016b) többször beszámoltak arról, hogy a rozs gyorsan öregszik, rugalmatlan takarmány. Ezzel szemben a Dakota keverék

lassabban öregszik. Továbbá könnyebben alkalmazkodik az időjárási viszonyokhoz, ugyanis csapadékos időszak esetén a fű fog dominálni, aszály esetén pedig a gabona, azaz jobb termésbiztonsággal rendelkezik, mint a tisztavetésű takarmánynövények.

A Dakota keverék számos kedvező tulajdonsága mellett még jól is erjed, következésképp jól tartósítható, tárolható (falközi siló, fóliatömlő, bálaszilázs).

Összességében elmondható a Dakota gabona-fű keverékről, hogy kedvező táplálóanyag-, és energiatartalma, valamint kedvező emészthetősége révén, nagyobb mennyiségben etetve (minimum 3 kg sza./nap/tehen), csökkenthető a tejelő tehenek adagjában az abrakhányad. Jó rostemészthetősége révén a nyári hőstresszes időszakban fenntartja az étvágyat, ezáltal szerepet játszhat a szárazanyag-felvétel stabilizálásában. Így etetésével a hazai telepeken visszatérő nyári tejmennyiség-csökkenés minimalizálható.

A Dakota keverék bővítheti a nagy termelési színvonalú tehenészetek tömegtakarmány-bázisát, mivel kiváló az emészthetősége és a bendőbeli lebonthatósága kalászhányásban betakarítva, továbbá kedvező a nyersfehérje- és a nettóenergia-tartalma, valamint jó a termésbiztonsága, végül pedig őszi vetésű, korán lekerülő keverék lévén jól beilleszthető a vetésszerkezetbe (a kettős termesztés is megoldható rövid tenyészidejű kukoricával, cirokkal vagy szudánifűvel kombinálva).

A közlemény elkészítését a GINOP-2.3.4-15-2016-00005 számú projekt támogatta.

A cikk forrása

Bekő Dóra (2019): Egy gabona-fű keverékszilázs látszólagos emészthetősége és bendőbeli lebonthatósága. Szent István Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Takarmányozástani Tanszék, Gödöllő.

A kép csak illusztráció, nem a hazai telepen készült.

ÚJABB TAPASZTALATOK A SZUDÁNIFŰ LEGELTETÉSÉVEL KAPCSOLATBAN

Csóti Sándor

A szudáni cirokfű húshasznú marhával történő legeltetésének bemutatása 2019-ben, Bátán.

Közel 10 ha-on (25 kg/ha vetőmaggal gabonasortávban vetett, tápanyag és vegyszerek nélkül) termelt Bovital szudáni cirokfű termésünket 60 tehén és 40 borjú legelte, korlátozás nélkül. A legelőnk eléggé hitvány volt ebben az időszakban (nem sült fel, de gyenge hozamot biztosított). A tehenek a takarmányigényüket 80-90%-ban a szudáni

cirokfűből fedezték július közepétől október közepéig. A terület szakaszolva nem volt. Szabadon, éjjel nappal felkereshették. Sokszor ott töltötték az éjszakákat is. Ez alatt az idő alatt a szoptatósanya tehenek kondíciója kis mértékben romlott, a vemheseké optimálisához közeli, az ott élő szopós borjaké kiváló volt. **A tapasztaltak arra készítetnek, hogy a következő években is ilyen módon kell megoldanom a nyári nagy melegek gyengébb legelő ellátottságának kiegészítését.**

BOVITAL SZUDÁNIFŰ

2019. 07. 04.

2019. 07. 17.

Kelés: 2019. 05. 29.

Elérkezett a legeltetés kezdete: 2019. 07. 20.

Kezdődik a bújócska

2 órás legelés után jólesik egy kis pihenés

1 hónap múlva: 2019. 08. 23.

2019. 11. 01.

RÉGÉSZET: A TEJ FORRADALMA I. RÉSZ

Írta: Andrew Curry
Fordította: dr. Kenéz Árpád

Megjelent:
Nature, 2013. július 31.

Amikor egy genetikai mutáció lehetővé tette az ősi európai népesség számára a tejfogyasztást, felbolydult a kontinentális szintér.

Az 1970-es években Peter Bogucki régész éppen egy kőkori lelőhelyet tárt fel a Lengyel-Alföldön, amikor páratlan leletek kerültek napvilágra. A mintegy 7000 évvel ezelőtt itt élt közösség tagjai az első európai gazdálkodók közé tartoztak, és olyan kerámiatöredéket hagytak maguk után, amelyeken apró, pontszerű lyukak voltak. Vörös agyagból készült, és szalmaszárakat dugtak át rajta, majd kiégették. A vonatkozó régészeti irodalom tanulmányozásakor Bogucki további olyan kerámialeleteket talált, amelyek valamilyen módon perforálva voltak. „Ezek a szokatlan megjelenésük miatt mindig bekerültek a különböző publikációkba,” meséli Bogucki, aki jelenleg a New Jersey Princeton Egyetemen dolgozik. Egyszer azonban egy barátjánál látott valami nagyon hasonló edényt, amelyet a sajt préselésénél használtak. Ekkor kapcsolta össze először a kerámialeletet a sajt készítésével, de kísérletekkel egyelőre

nem tudta alátámasztani elképzelését.

A titokzatos kerámiák egészen 2011-ig egy raktárban pihentek, amikor is Mélanie Roffet-Salque, az angliai Bristol Egyetem geokémikusa újra elővette őket, és zsírmaradványok után kutatott azok felületén. Sikerral, ugyanis bőségesen talált tejszír maradványokat, amelyek tehát egyértelmű bizonyítékai annak, hogy az első gazdálkodó közösség használt szűrőket a zsíros tej szárazanyagának és savójának elkülönítésére, így a lengyel kerámiatöredék a világ legrégebbi bizonyítéka a sajt készítés tekintetében.

Roffet-Salque nyomozómunkája egy nagy kutatási hullám része, mely célja a tej európai történelmének felfedezése volt. Több eredmény egy 2009-ben indult, 3,3 millió eurós (4,4 millió USA dollár) kutatási projekt keretében látott napvilágot, amelyet régészek, kémikusok és genetikusok bevonásával hívtak életre. A kutatócsoport által feltárt információk rávilágítanak arra, hogy a tejtermékek milyen módon befolyásolták az emberi megtelepedést a kontinensen.

A legutóbbi jégkorszakban a tej a felnőttek számára (a gyerekekkel ellentétben) lényegében toxikus hatással bírt, ugyanis nem rendelkeztek a tejcukrot lebontó laktáz enzimmel. Ám amikor a Közel-Keleten mintegy 11.000 évvel ezelőtt a gazdálkodás leváltotta a vadászó-gyűjtögető életmódot, a szarvasmarhatartók megtanulták, hogy az olyan fermentált tejtermékekben, mint a sajt vagy joghurt,

már tolerálható mértékűre csökken a laktóztartalom. Néhány ezer évvel később egy genetikai mutáció terjedt el Európában, amely lehetővé tette az emberek számára a laktáz enzim termelését, így a tej fogyasztását. Ez az alkalmazkodó képesség új tápanyagforráshoz segítette az embereket, amely akkor is lehetővé tette egy-egy közösség fennmaradását, ha esetleg a betakarítás nem volt sikeres.

Ez a kétlépcsős tejforradalom volt az egyik elsődleges faktora annak a folyamatnak, amely lehetővé tette, hogy a gazdálkodó, állattartó népek déli irányból indulva Európa

szerte kiszorítsák a már ezer éve itt élő vadászó-gyűjtögető kultúrákat. „Régészeti szempontból nagyon gyorsan jutottak el Észak-Európába” mondja Mark Thomas a londoni University College populációgenetikusa. Ez a migrációs hullám olyan mély nyomott hagyott Európában, hogy itt, a világ nagyon sok régiójával ellentétben, a lakosság nagy része a mai napig is nehézségek nélkül fogyasztja a tejet. „Lehetséges, hogy az európaiak nagy része az első európai laktóz-perzisztens tejtermelők leszármazottai” mondja Thomas.

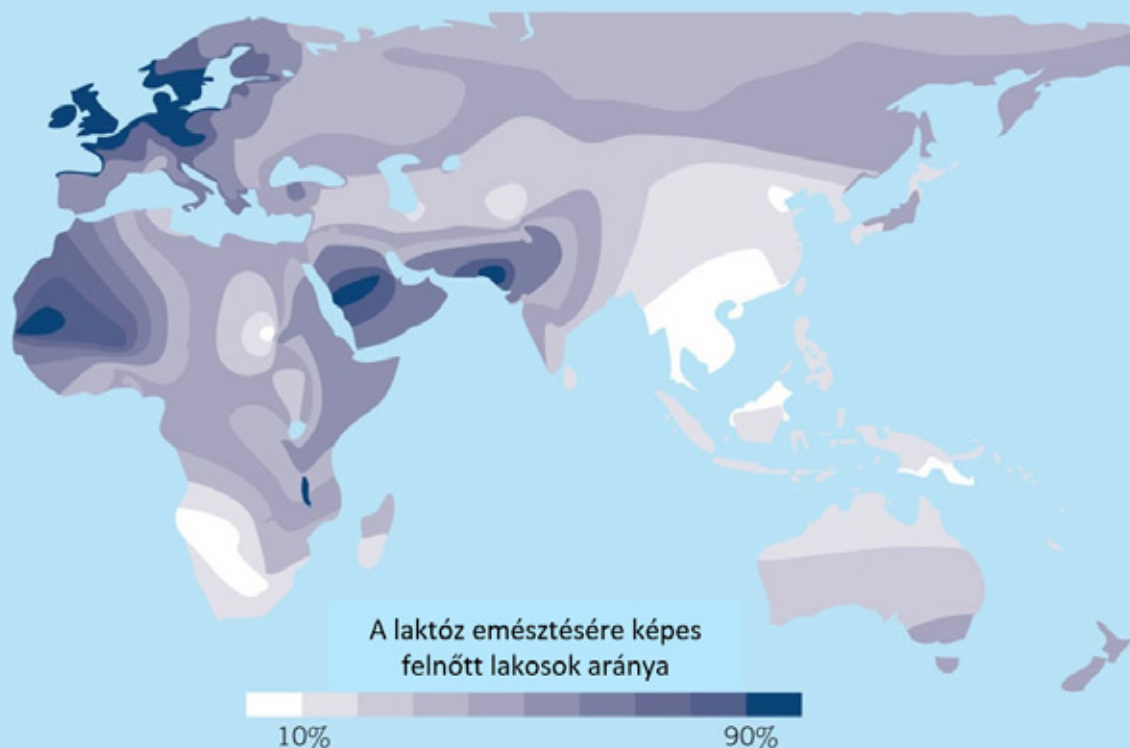
ERŐS GYOMROK

Szinte majdnem minden kisgyermek szervezete termel laktáz enzimet, amely segítségével bontani tudják az anyatejben található laktózt, de ahogy idősebbek lesznek, a laktázt termelő gén „kikapcsolódik”, ennek köszönhetően 7-8 éves kor felett az emberiség mindössze 35%-a képes a laktóz megemésztésére. „Ha laktózérzékeny vagy, és

megiszol fél pint tejet (1 pint=0,568 ml), nagyon beteg leszel. Puffadással járó hasmenés jelentkezik, ami lényegében vérhas.” mondja Oliver Craig, az angliai Yorki Egyetem régésze. „Nem azt mondom, hogy halálos, de meglehetősen kellemetlen.”

LAKTÁZ HOTSPOT-OK

A felnőtt lakosság egyharmada rendelkezik csak a tej fogyasztását lehetővé tevő laktáz enzimmel.

A legtöbb ember, aki rendelkezik a laktóz emésztésének képességével, európai gyökerekkel bír, ahol nagyon úgy tűnik, a tulajdonság egy olyan nukleotidhoz köthető, ahol a citozin timinre cserélődött a laktáz génhez egészen közeli genomikai régióban. Ám vannak más csoportok is Nyugat-Afrikában (lásd *Nature* 444, 994–996; 2006), Közel-Keleten és Dél-Ázsiában, amelyeknél viszont egy eltérő mutáció miatt alakulhatott ki a tejcukor bontásának képessége (lásd Laktáz Hotspot ábra).

A fent említett, egyszerű nukleotid kicserélődés relatíve nem túl régen történt meg Európában. Thomas és kollégái egy számítógépes program segítségével a modern populáció genetikai változatosságát figyelembe véve modellezték le, hogy ez a genetikai mutáció hogyan terjedt szét az ősi populációk között. Azt feltételezik, hogy a laktóz-perzisztencia tulajdonsága, amelyet LP allélnak neveznek, kb. 7500 évvel ezelőtt alakult ki a jelenlegi Magyarország nagyalföldi régiójában.

KÖZLEMÉNY

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Elnöksége 2019. október 16-i szavazásán úgy döntött, hogy a 2019. április 1. napjától 2020. március 31. napjáig tartó időszakra az alapár éves átlagára – 2019. június 27-i szavazásán –

meghatározott 98 Ft/kg-os prognózist nem módosítja. Az Elnökség a „kvótaév” harmadik negyedévében (2019. október-december) 103 Ft/kg átlag alapár alakulást jelez előre.

TEJPIACI JELENTÉS

A 8/2017. (III.2.) FM rendelet alapján a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, az Agrárgazdasági Kutató Intézet és a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács által közösen működtetett kiterjesztett

adatszolgáltatási rendszerből rendelkezésre álló legfrissebb, 2019. szeptemberi, illetve összesen adatok az alábbiak:

ALAPANYAG ADATOK		2019. szeptember				
		menyiség [tonna]	Alapár [HUF/kg]	Zsírtartalom [g/100g]	Fehérjetartalom [g/100g]	átlagár [HUF/kg]
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Extra	98 852	98,36	3,65	3,31	100,80
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Osztályon kívüli	2 131	86,89	3,64	3,31	90,06
Egyéb helyről felvásárolt nyerstej	-	4 944	-	3,63	3,23	103,49
Társállalattól átvett alapanyag	-	4 872	-	-	-	-
Import alapanyag (külföldről vásárolt)	-	2 687	-	-	-	-
Társállalatnak értékesített alapanyag	-	2 307	-	-	-	-
Export (külföldre kiszállított teljes tej)	-	12 428	-	3,67	3,18	112,23
Feldolgozásra rendelkezésre álló folyadék	-	108 110	-	-	-	-
Ömlesztési alapanyag vásárlás (külföldről) (tejegyenértékben)	-	3 029	-	-	-	-
Tejpor (külföldről vásárolt) (tejegyenértékben)	-	...	-	-	-	-

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

ALAPANYAG ADATOK		2019. január – szeptember							
		Mennyiség [tonna]	Változás az előző év azonos időszakához %	Alapár [HUF/kg]	Változás az előző év azonos időszakához %	Zsír- tartalom [g/100g]	Fehérje- tartalom [g/100g]	átlagár [HUF/kg]	Változás az előző év azonos időszakához %
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Extra	968 146	100	95,59	106	3,69	3,30	98,90	105
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Osztályon kívüli	12 081	57	83,65	102	3,61	3,26	85,86	100
Egyéb helyről felvásárolt nyerstej		45 669	76			3,66	3,27	99,31	105
Társállalattól átvett alapanyag		66 516	131						
Import alapanyag (külföldről vásárolt)		16 540	198						
Társállalatnak értékesített alapanyag		47 005	98						
Export (külföldre kiszállított teljes tej)		124 640	104			3,75	3,26	99,85	108
Feldolgozásra rendelkezésre álló folyadék		1 012 387	100						
Ömlesztési alapanyag vásárlás (külföldről) (tejegyenértékben)		19 047	195						
Tejpor (külföldről vásárolt) (tejegyenértékben)		8 608	142						

Forrás: NAIK AKI PÁIR

Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

Budapest, Bartók Béla út 152/c. Telefon: (06-1)203-1450 Fax: (06-1) 203-1477
www.tejtermek.hu E-mail: tejtermek@tejtermek.hu

Év: 2019							
Hónap: 1-9. hónap							
FELDOLGOZÓI KÉSZTERMÉK ADATOK (me: tonna)							
Kód	Termék megnevezés	Termelés	Változás az előző év azonos időszakához %	Belföldi értékesítés	Változás az előző év azonos időszakához %	Export értékesítés	Változás az előző év azonos időszakához %
10	Fogyasztói tej 6% zsírtartalomig	381 454,23	107	322 516,80	106	50 672,82	90
20	– ebből 1-3 % zsírtartalmú tej	339 044,37	111	298 549,77	106	23 958,73	119
30	Tejszín 6%-ot meghaladó zsírtartalommal	11 980,08	116	8 693,33	125	3 554,57	81
40	Tejpor, tejszín por, tejfehérje koncentrátum por, savópor összesen	6 896,89	71	1 493,18	84	4 899,35	73
50	Savanyú tejpor	270,29	34	206,45	76	0,00	-
60	Vaj, kenhető vajkészítmény, összesen	12 071,91	112	12 875,42	85	4 669,17	102
70	– ebből vaj	7 576,51	123	7 282,53	82	1 122,47	104
80	Sajt és túró összesen	90 597,75	101	82 116,34	103	27 033,78	112
90	– ebből túró	19 559,73	97	23 924,92	98	934,21	109
100	– ebből trappista	18 096,90	96	20 103,98	92	5 012,66	125
110	– ebből ömlesztett sajt	16 898,28	103	16 902,82	123	6 096,99	99
120	Savanyított tejtermék	91 450,70	99	138 549,58	99	15 544,65	101
130	– ebből tejföl	57 378,18	101	59 146,79	99	11 487,75	94
140	– ebből növényi zsírral készült termék	8 174,33	105	9 523,84	107	308,47	80
150	Ízesített tejitalok	31 618,93	105	53 646,72	102	5 123,95	234

Forrás: NÉBIH Tejpiaci Jelentés

Év: 2019							
Hónap: 1-9. hónap							
KISKERESKEDŐI KÉSZTERMÉK ADATOK (me: tonna)							
Kód	Termék megnevezés	Import	Változás az előző év azonos időszakához %	Belföldi értékesítés	Változás az előző év azonos időszakához %	Export értékesítés	Változás az előző év azonos időszakához %
10	Fogyasztói tej 6% zsírtartalomig	5 852,66	37	193 023,43	93	134,04	112
20	– ebből 1-3 % zsírtartalmú tej	5 839,33	37	175 091,53	90	130,43	110
30	Tejszín 6%-ot meghaladó zsírtartalommal	3 093,55	100	5 065,95	74	8,25	93
40	Tejpor, tejszín por, tejfehérje koncentrátum por, savópor összesen	11,88	42	321,14	31	0,01	89
50	Savanyú tejpor	24,43	59	33,36	10	0,01	89
60	Vaj, kenhető vajkészítmény, összesen	2 581,93	174	5 686,25	83	3,45	65
70	– ebből vaj	1 343,00	243	2 503,45	99	1,84	55
80	Sajt és túró összesen	8 765,18	124	35 943,10	79	22,00	102
90	– ebből túró	1 815,61	114	8 556,45	82	4,35	110
100	– ebből trappista	843,78	101	11 686,15	77	4,85	141
110	– ebből ömlesztett sajt	1 127,96	159	5 544,78	63	6,73	25
120	Savanyított tejtermék	10 516,61	95	61 695,97	92	29,01	100
130	– ebből tejföl	161,66	127	23 807,84	92	10,78	103
140	– ebből növényi zsírral készült termék	981,42	93	2 800,20	87	30,66	88
150	Ízesített tejitalok	3 339,17	89	12 457,24	77	79,11	98

Forrás: NÉBIH Tejpiaci Jelentés

Év: 2019							
Hónap: 1-9. hónap							
NAGYKERESKEDŐI KÉSZTERMÉK ADATOK (me: tonna)							
Kód	Termék megnevezés	Import	Változás az előző év azonos időszakához %	Belföldi értékesítés	Változás az előző év azonos időszakához %	Export értékesítés	Változás az előző év azonos időszakához %
10	Fogyasztói tej 6% zsírtartalomig	22 418,83	65	108 210,08	74	18 763,29	125
20	– ebből 1-3 % zsírtartalmú tej	20 109,09	61	93 782,57	76	832,61	130
30	Tejszín 6%-ot meghaladó zsírtartalommal	16 149,66	109	20 010,93	96	333,89	74
40	Tejpor, tejszín por, tejfehérje koncentrátum por, savópor összesen	596,34	83	32 634,72	72	98,40	347
50	Savanyú tejpor	576,15	100	17 934,47	89	27,66	-
60	Vaj, kenhető vajkészítmény, összesen	1 624,20	126	6 903,50	61	93,91	148
70	– ebből vaj	1 220,38	102	5 251,74	54	72,30	181
80	Sajt és túró összesen	39 158,60	106	121 510,55	101	1 225,51	155
90	– ebből túró	640,56	104	24 152,15	107	70,45	123
100	– ebből trappista	17 812,09	96	41 486,47	110	462,30	183
110	– ebből ömlesztett sajt	320,21	80	3 327,22	102	139,02	111
120	Savanyított tejtermék	13 889,95	111	63 575,15	108	449,19	101
130	– ebből tejföl	1 105,60	164	29 246,27	98	162,14	118
140	– ebből növényi zsírral készült termék	265,17	115	4 695,87	99	143,39	90
150	Ízesített tejitalok	2 356,43	114	12 617,73	113	324,00	101

Forrás: NÉBIH Tejpiaci Jelentés

Van
itt hon
tej

Évente több mint 12 000 kamionnyi importált tej és tejtermék érkezik hazánkba!* Ez sok esetben hatalmas környezetszennyezéssel jár.

VÁLASZD A TEJSZÍV LOGÓVAL
ELLÁTOTT MAGYAR TEJTERMÉKEKET!

ÍGY ÓVD A KÖRNYEZETED
ÉS AZ EGÉSZSÉGED!

www.tejsziv.hu

*„A KSH Tájékoztatási adatbázisban közzétett 2018. évi adatok alapján – a Tej Terméktanács saját számításai szerint – hazánkba évente több mint 12 ezer kamionnyi importált tej és tejtermék érkezik.”

NÁLUNK TÖBBET KAP A PÉNZÉÉRT!

- **Agrárszemlélet**
országos átlagokkal és értékeléssel.
- **Hazai adatbázis**
közel 10.000 takarmány eredményével.
- **Hitelesség**
ingyenes ellenőrző mérésekkel.
- **Gyakorlatias paraméterek**
CSPS, peNDF, RFV.
- **Kisparcellás és üzemi kísérletek**
tömegtakarmányokkal.
- **Kompatibilitás**
az AMTS programmal.
- **Komplexitás**
Profi csomag, ásványi anyagok (+DCAD),
mikotoxinok és mintakoordináció.
- **Innováció**
új kalibrációkkal bővült a Profi csomag!

1. Alapadatok:

- táplálóanyagok: szárazanyag, nyersfehérje, nyerszsír, nyersrost, hamu,összcukor, keményítő, NDF, ADF, ADL, NFC, NSC, oldódó fehérje, lizin, metionin, nitrát, peNDF,
- emészthetőség: by-pass keményítő, szerves anyag emészthetőség (OMd), emészthető szerves anyag (DOM), NDFd48, dNDF48, iNDF240,
- erjedés: pH, ammónia, tejsav, ecetsav.

2. Hazai és nemzetközi számított értékek:

- Magyar energia- és fehérjeértékelési rendszer (MFE, MFN, UDP, FOM, DE, ME, Nem, NEg, NEI),
- Francia energia- és fehérjeértékelési rendszer (RDP, RUP, PDIA, PDIN, PDIE, UFL, UVF),
- Holland energia- és fehérjeértékelési rendszer (DVE, VOS, FOS),
- Német energia- és fehérjeértékelési rendszer (NEI, ME, NEI-VC, nXP, RNB, UDP),
- USA szénaértékelés: RFV.

3. USA (CNCPS és NRC) adatok

kukoricaszilázsra, lucernaszilázs/szenázsra, lucernaszénára, gabonaszilázsokra vonatkozóan:

1. CNCPS szerinti fehérjefrakciók (A1%, A2%, B1%, B2%, C%, RDP%, RUP%, A1%),
2. CNCPS szerinti szénhidrátfrakciók (A1%, A2%, A3%, A4%, B1%, B2%, B3%),
3. CNCPS szerinti NDF-lebonthatósági adatok (12, 24, 30, 48, 120 és 240 óra),
4. NRC szerinti fehérjefrakciók (totál fehérje, nyersfehérje (exc. NH3-N), ammónia%, oldódó fehérje, NDICP%, ADICP%).

**Lefordítjuk, kiszámoljuk
és segítünk megérteni...
Válaszokat adunk.**

**Laborvezető:
Podmaniczky Tímea**

tel.: +36 20 219 95 12
taklab@atkft.hu

Információ:

Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. Takarmányanalitikai Laboratórium,
2100 Gödöllő, Dózsa György út 58.

www.atkft.hu

Matilda

by Dairy Tech, Inc.

PROFEED
BE GREAT BY INNOVATIONS!

KOLOSZTRUM PASZTÖRIZÁLÓ ÉS MELEGÍTŐ

- 8 liter kolosztrumot kezel egyszerre
- Kicsi mérete miatt elfér bárhol
- A Dairy Tech, Inc. gépeknél alkalmazott pasztörizálási hőmérsékleti-technológia több évtizedes, igazolt egyetemi és üzemi kutatások eredménye
- Különböző űrméretű Perfect Udder® kolosztrumzsákok használhatók hozzá
- Az érintőképernyős vezérlés használata egyszerű. Válassza ki a kívánt programot, a többiről a gép gondoskodik

*Kolosztrum kezelés sose volt
még ennyire egyszerű és
költséghatékony!*

Dairy Tech
INCORPORATED

További információkért és katalógusért forduljon:

Pro-Feed Kft., Tel.: + 36 30 274 06 88; s.zsombor@profeed.hu

HOZZA KI A MAXIMUMOT A TAKARMÁNYADAGBÓL!

Üzemi kísérletek igazolják, hogy az Optipartum-C+ etetésével extra profitot érhet el!

- ✓ Kevesebb keményítő a bélsárban
- ✓ Jobb kondíció
- ✓ Nagyobb tejhozam
- ✓ Javuló fertilitás

Lát emésztetlen
takarmányt a
bélsárban?

Hogyan érhető el a legjobb eredmény?

- Minimum 16%-os keményítőtartalom az adagban (sz.a)
- Etesse minimum 30 napig az Optipartum C+-t
- Az etetési kísérlet ideje alatt ne változtasson a takarmányadagon

Az Optipartum-C+ természetes eredetű malátakivonat a keményítő- és rostemésztés javítására. Csíráztatás során aktiválódott, természetes eredetű enzimeket tartalmazó komplex (E/ZYM™).

Tel: +36 28 541 031

Pro-Feed Kft.
2161 Csomád,
Kossuth Lajos utca 42.
www.profeed.hu

WE
MAKE
HYGIENE
WORK

KENO^{TM} COX

fertőtlenítőszer

KENO^{TM} SAN

habosítható, lúgos tisztítószer

- Borjúboksokban Cryptosporidium oociszták ellen
- Baromfitartó épületekben Eimeria tenella oociszták ellen

- Új technológián alapuló különleges formula
- Kiválóan tapad, tartós habot képez
- Rendkívüli penetráló képesség

TOVÁBBI INFORMÁCIÓÉRT KERESSE KERESKEDŐ KOLLÉGÁINKAT:

Varga Adrienn	Vas, Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom megye	+36 20 3477 040
Diószegi Kata	Zala, Veszprém, Fejér megye	+36 20 5943 132
Tóth Szabolcs	Somogy, Baranya, Tolna megye	+36 20 2960 158
Szigeti Gergő	Pest, Nógrád, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok megye	+36 20 2987 400
Nagy Ádám	Bács-Kiskun, Csongrád, Békés megye	+36 20 5438 868
Suta Csaba	Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar megye	+36 20 5412 295

ADF

A legjobb megoldás, most
tovább tökéletesítve.

Automata bimbófürösztés és kehelyöblítés.

Hazánkban már közel
500 fejőálláson bizonyított

Bosmark Kft. Elérhetőség: Telefon: **(23) 310 132** vagy **(30) 986 93 55** További információért látogasson el a www.bosmarkagri.hu weboldalra

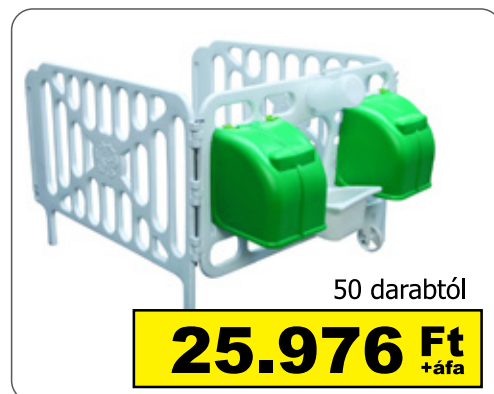
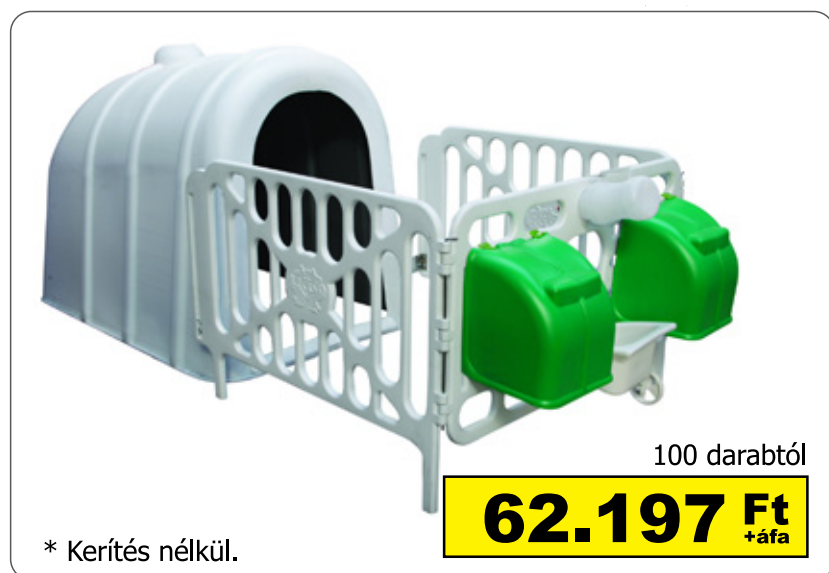

BOSMARK

Borjúnevelő ház és kerítés

Rendkívül erős és rugalmas műanyagból készült nagy méretű borjú ház és kerítés borjak egyedi neveléséhez.

Technikai leírás:

- Borjú ház mérete: 170 x 120 cm, magasság: 130 cm.
- Növekvő alom esetén is elegendő belső magasság!
- Anyag: UV-ellenálló HDPE polietilén.
- Könnyen tisztítható felület kialakítás
- Nyitható/zárható hátulsó szellőző nyílás.
- Itató és etető vályú külön vásárolandó.

Minerál német nyalósó

Német minőségi nyalósó kiemelkedő ásványi anyag összetétellel nagy tejtermelésű tehenek számára.

Összetétel	MINERÁL (ún. piros só)	MINERÁL EXTRA	Hagyományos
Nátrium	37%	37%	37%
Kalcium	2,0%	1,2%	0,2%
Magnézium	0,1%	0,1%	0,3%
Cink	1.000 mg/kg	8.250 mg/kg	890 mg/kg
Mangán	1.000 mg/kg	6.600 mg/kg	910 mg/kg
Réz	-	1.100 mg/kg	-
Vas	200 mg/kg	560 mg/kg	200 mg/kg
Jód	100 mg/kg	100 mg/kg	55 mg/kg
Szelén	20 mg/kg	25 mg/kg	11 mg/kg
Raklapos telepi ár (960 kg)	92 Ft/kg+áfa	115 Ft/kg+áfa	

Tudta-e Ön?

A piros nyalósó színe: A piros sónak nevezett Minerál nyalósó összetétele 2018. október 1-től megváltozott, mert egy Unió rendelt következtében a vas(III)-oxid adalékanyagot valamennyi gyártónak vas(II)-karbonátra kellett módosítani. Az előbbi kiegészítő adta korábban a nyalósó piros színét. A változással a nyalósóink beltartalmi értéke nem módosult, de a nyalósó színe vörösről szürkére változott.

HAMAROSAN ITT A TÉL Válaszd a **ZELERIS®**-t

**Florfenicol és Meloxicam kombinációjú injekció,
amelyből elegendő egy kezelés, hogy állataink
visszanyerjék egészségüket!**

ARANOM CUT & MIX

Vízszintes vágó-keverő rendszer
5 művelet egy géppel
Mér, vág, kever, adagol és szállít
Nagy hatékonyságú lítium-ion akkumulátor
Sín rendszeren futtatható
Több napi takarmány betöltése
Hosszú szálas takarmányokhoz is alkalmas

ASTOR

Automata alomszóró berendezés
Különböző alomanyagok használatát teszi lehetővé
Függesztett, felső sín pályás rendszer
Nagyobb hatékonyság
Kevesebb alomanyag veszteség
Kevesebb munkaerő igény
A szükséges alomanyag mennyisége meghatározható

ARAMIS II

Kötött pályás automata 5 az 1-ben etető robot
Kapacitás: 4 m³
Mér, vág, kever, adagol és szállít
Vízszintes vágó-keverő rendszer
Felső sín rendszer
Több napi takarmány betöltése
Hosszú szálas takarmányokhoz is alkalmas

STALLBOY

Automata alomrendező robot
Éjjel nappal elérhető friss takarmány
Növekvő tejtermelés, csökkenő költségek
Alkalmazható széna, szilázs és zöld takarmányokhoz is
Minden tehén, kecske és juh friss takarmányhoz jut.
Egyszerű kialakítás, rögzített nyomvonalak
Munkaerő megtakarítás – Akár 10 alkalom/nap

PODO DRY

lábvég- és körömápoló por

FAGYÁSVESZÉLY TELJESEN KIZÁRVA!

A por alakú, száraz kezelőkészítmény kiváló megoldás a lábvég- és körömápolásra a téli időszakban.

PODO DRY:

- ✓ **Bizonyítottan hatékony:** a gyógyulási arány nagyobb, mint 85%.
- ✓ **Tartósan hatásos:** a kezelés abbahagyása után akár 15 napig
- ✓ **Használatra kész termék**
- ✓ **Kényelmes a tehén számára:** használata semmilyen stresszhatással nem jár az állatokra nézve
- ✓ **Biztonságos:** nincs szükség védőfelszerelésre
- ✓ **100% környezetbarát,** biológiai gazdálkodásban történő felhasználásra engedélyezett készítmény.

Drewitt Bt.

Istállók csúszásmentesítése betonmarással

100%-os elégedettséggel

Már több mint 200 000 m² felmárt terület!

Előzze meg a szétcsúszásokat!

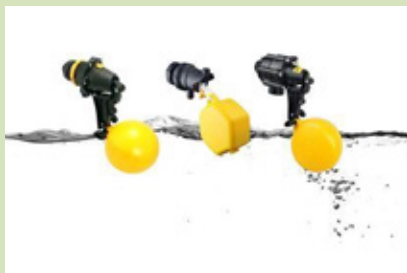
Rövid határidőre vállaljuk:

Állattartó telepek beton padozatának csúszásmentesítését.

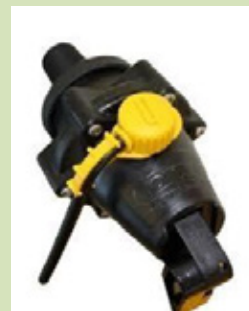
Megtérülése:

**Egyetlen kieső állat értéke magasabb lehet,
mint a betonmarás költsége.**

Új termék érkezett Magyarországra!!!

**Itatószelep, mely nagy
áteresztő képességű és el
van látva egy
fagymentesítő
szerkezettel, mely
csökkenti a szelep
elfagyásának esélyét.**

Dr. Dizseri András

Mobil: +36-30-93-95-051
Tel./Fax: +36-25-461-052
E-mail: dizseri@freemail.hu

Arnold Gábor

Mobil: +36-30-55-78-824
E-mail: gabor1002@gmail.com

Szabó Lajos

Mobil: +36-70-37-56-662
E-mail: lalesz32@gmail.com

www.Drewitt.hu

III. Csülökkonferencia

amely 2019. október 24.-én
H-5904 Orosháza, Gyopárosi út 3.
alatt az Alföld Gyöngye Hotel és
Konferenciaközpontban
került megrendezésre

Program:

Regisztráció, fogadás, kolbászkóstolás, kávé

Dr. Orosz Szilvia: A lábvég-állapot és a takarmányozás egyes összefüggései

Kérdések

Ecolab Kft.: **Lábfürösztők**

Kérdések

Dr. Szelényi Zoltán: **A lábvég eltávolítások hatása a szaporodásbiológiai folyamatokra**

Kérdések

Dr. Jurkovich Viktor: **A dermatitis digitalis: kórok, felismerés, kezelési és megelőzési lehetőségek**

Kérdések

Kávészünet

Dr. Filipisz István: **Új termékek a Dunavet-től**

Kérdések

Dr. Muntyán János: **Aktualitások a végtagproblémák terén**

Kérdések

Bakos Gábor: **Telepi csülökápolás vezetői szemmel**

Kérdések

Dr. Varga Zsolt: **Naxcel injekció alkalmazása lábvégmegbetegedésekben**

Kérdések

Ebéd, az Orosházi Kolbászklub ételsora

**A nagy sikerre és érdeklődésre való tekintettel
ezentúl minden év ezen időszakában megtartjuk az eseményt.**

Főbb támogatóink voltak:

BLITZ

2019.10.15.

2019.11.29.

„JUST HOOF IT“

**FEKTESSEN BE OKOSAN
- NÖVELJE PROFITJÁT**

**ECOLAB professzionális lábfürösztő vegyszerek
vásárlása esetén okos eszközöket adunk ajándékba.***

*Az akcióban részt vevő termékek:

2019. október 15. és november 29. között leadott megrendelésre érvényes.

Az ajándékhoz tartozó mennyiségi értékekről és további részletekről érdeklődjön a helyi értékesítési képviselőnél.

www.animal-hygiene.hu

- ✓ Inciprop Hoof® D
- ✓ Kovex Foam® Blitz
- ✓ Kovex Foam® Activator

BEMUTATJUK:

Sexcel

Sexed Genetics

Gyorsítsa meg a genetikai előrehaladást!™

Ez az, amire várt...

- Áttörés a spermaszexálás technológiájában
- Megnövelt relatív vemhesülési ráta*
- Listavezető bikáink szexált szaporítóanyaga is elérhető

21. századi technológia alkalmazásával hozták létre az iparág legelismertebb szakértői a Sexcel™ szexálási eljárást, hogy ezáltal több, nagy genetikai értékű vehem legyen az Ön állományában.

Tel.: +36 79 564 094

www.abshungary.hu

*Az ABS Real World Data® adatai alapján

ISV

A robotfejéses szarvasmarhatartás a világon a jövő technológiáját képviseli.

Minden új megoldás magában rejti a hibázás lehetőségét, ami jelentős pénzügyi károkat okozhat a gazdaságoknak.

Az ISV ZRT. a robotfejéses takarmányozás gyakorlati kivitelezésében és a hibák kiküszöbölésében nagy tapasztalatra tett szert az elmúlt években, amelyhez az alapot hazai szakembereink és nemzetközi kapcsolataink biztosítják.

***Ön felkészült
a rendszer hatékony
működtetésére?***

***Hívjon,
hogy segíthessünk!***

www.isv.hu

1012 Budapest, Logodi utca 34/A

Tel.: +36 1 489 7080

Postacím: 1534 Budapest, Pf.: 73

ISV ZRT. Premixgyár: 4461 Nyirtelek, Varjúlapos tanya 110.

ISV

Power Blue Mix

Jól látható, vastag tőgyfűrösztő készítmény erős hatékonysággal és kiemelkedő bőrápoló tulajdonságokkal

FEJÉS

- 1 Előtt
- 2 Alatt
- 3 **Után**
- 4 Között

A Power Blue Mix előnyei

- Erős fertőtlenítő hatás, széles hatásspektrum: baktericid, virucid, yeasticid és algicid (Prototheca)
- Kiemelkedő bőrápoló tulajdonságok
- Tartós és jól látható szín
- Gazdaságos használat

A tőgybimbó finom bőrének védelme

A Power Blue Mix összetevői ápolják és táplálják a bőrt:

- Nedvesítő, humektáns anyagai segítenek megtartani a bőr természetes nedvességtartalmát.
- Bőrápoló, emolliens anyagai puhává és rugalmassá teszik a bőrt.
- Bőrpuhító anyagai segítenek megőrizni a bőr rugalmasságát és csökkenteni a berepedezés kockázatát.
- Hidratáló anyagai segítenek növelni a bőr nedvességtartalmát.

A tőgybimbó kíméletes és hatékony fertőtlenítése

A Power Blue Mix nagy hatékonyságú, széles hatásspektrumú tőgyfertőtlenítő, amely 30 másodperc alatt fejt ki baktericid, yeasticid és algicid, míg 5 perc alatt virucid hatását.

Alkalmazás

A Power Blue Mix, a Power Blue Mix activ' és Power Blue Mix base egyenlő arányú összekeverésével jön létre.

Az így elkészített keveréket alaposan rázzuk össze, hogy a homogén kék oldatot megkapjuk! Fejést követően merítsük bele a tőgybimbókat!

A Power Blue Mix hatékonysága összekeverés követően két egymást követő fejés alatt, maximum 16 órán át, igazoltan fennáll.

A Power Blue Mix főbb összetevői

Hatóanyag(ok) 100g termékben: 0,0583g klór-dioxid + 2,663g L-(+)-tejsav

Kozmetikai összetevők: Nedvesítő, bőrápoló, bőrpuhító és hidratáló anyagok.

*A hely, ahová
minden tehén
be akar jutni.*

POWERROBOT
Club

OPEN 24 HRS

PoweRobot:

fejőrobotra optimalizált, egyedi
takarmányozási programok a Cargilltól

Cargill®

Cargill Takarmány Zrt.
1134 Budapest, Váci út 37., Telefon: +36-1/236-4500
E-mail: vevoszolgalat@cargill.com

© 2019 Cargill, Incorporated. All Rights Reserved.

SEGÍTSÉG A BORJÚNEVELÉSBEN

SCHAUAMANN
ERFOLG IM STALL

KALBIMILCH tejpótlók

- ✓ Kalbimilch CM, Kalbivital Classic
- ✓ Erősíti az immunrendszert, mikronizált cinkoxid -MiZi- segít csökkenteni a hasmenés előfordulását
- ✓ Növeli a tömeggyarapodást
- ✓ Magas vitamintartalom, AMINO-trace és AKTIMAG hatóanyag: jobb felszívódású szerves kötésű mikroelemek és magnézium
- ✓ PROVITA LE hatóanyag segíti az optimális bélflóra kialakulását, csökkenti a hasmenés előfordulását

KALBIVITAL paszta

- ✓ Életképesség növelése
- ✓ Immunglobulinok támogatják a kolosztrum hatását, specifikus védelem a leggyakoribb, hasmenést kiváltó kórokozókkal szemben (E. Coli törzsek, Rota- Coronavírusok, Cryptosporidiumok)
- ✓ PROVITA LE saját fejlesztésű hatóanyag; tejsavbaktériumtörzsek elnyomják a patogén mikroorganizmusokat, segítik az optimális bélflóra kialakulását
- ✓ Paszta

Segítség a toxinok ellen

Schauma TX & Schaumalac Forte
– a toxinkötők

- ✓ Megköti az aflatoxint, és egyéb toxinokat ammóniát és más káros anyagokat
- ✓ Nem köti meg a tápláló összetevőket (vitaminok, ásványi anyagok, aminosavak, antibiotikumok stb)
- ✓ Javítja az emésztést, csökkenti a hasmenés előfordulását
- ✓ Támogatja az ellenállóképességet

SEGÍTSÉG AZ ÚJ TECHNOLÓGIÁKHOZ

Robotfejési szeminárium 2019.

december 5-én a nyugati,
december 6-án a keleti
ország részen. Minden, amit
a robotfejés technológiájáról,
kapcsolódó takarmányozási
kérdésekről tudni akart, több éves
gyakorlati tapasztalattal rendelkező
szakemberektől!

**A részvétel ingyenes,
előzetes bejelentkezéshez kötött!**
Részletek: info@schaumann.hu

SCHAUAMANN
ERFOLG IM STALL

MC
MILK CENTER KFT.

Dunántúl
Kelet- Magyarország
Kelet- Magyarország
Dunántúl
Raktár
Központi Iroda
Központi Iroda
Központi Iroda

Kérődző Ágazat
Kérődző Ágazat
Sertés Ágazat
Sertés Ágazat
Raktárvezető
Ügyvezető
Asszisztens
Asszisztens

Fridinger Ferenc
Szarvas Péter
Tari Csaba
Dr. Kósa Balázs
Balogh Gábor
Bonnay Victor
Bokros Rita
Sáfrány Júlia

+36 30 459 4940
+36 30 598 6531
+36 20 548 7675
+36 20 411 4787
+36 20 535 3686
+36 20 316 7404
+36 20 503 7775
+36 20 352 8558

H. Wilhelm Schaumann
Állattakarmányozási Kft.
1094 Budapest, Liliom utca 11.
Tel.: +36 1 219 0572,
www.schaumann.hu
E-mail: info@schaumann.hu

TEATWAND EXACT

Automatikus tőgyfertőtlenítő rendszer
körforgó fejőházi technológiához

Több, mint 500 működő egység világszerte. Bármely típusú külső fejéses körforgó fejőberendezés pontos, megbízható és szertakarékos, automatikusan működő tőgyfertőtlenítő rendszere. Egyaránt alkalmas elő- és utófertőtlenítésre, kiváltva ezzel a drága élő munkaerőt a fejőházban.

Gyorsan megtérülő, megfizethető technológia. Kérje szakembereink segítségét!

Teatwand EXACT

+36 30 220 9574

mc@milkcenter.hu

MUNKAERŐ MEGTAKARÍTÁS, 6-10 HÓNAPOS MEGTÉRÜLÉS!

Magas hozam és vitalitás!

MELAVITE

*Melasz alapú, magas cukor- és energia (glicerín) tartalmú
folyékony takarmányok, fehérjepótló termékek*

- ✓ ízletes takarmány
- ✓ magasabb szárazanyag bevitel
- ✓ jobb bendőműködés
- ✓ hatékonyabb rostemésztés
- ✓ magasabb tejhozam

Értékesítési és Marketing Igazgató: Hadházy Péter +36 70 938 1511

Területi képviselők:

Pest megye: Baranyi Szabolcs szaktanácsadó +36 70 9400 289

Észak-Dunántúl: Varga Miklós +36 70 9400 258

Dél-Dunántúl: Kiss Csaba +36 70 9400 272

Észak-Magyarország: Hadházy Péter +36 70 938 1511

Dél-kelet Magyarország: Szabó Tibor +36 70 3331 804

Románia: Csaba Bereczki +40 73 75 30 370

Szlovákia és Csehország: Ján Narancsík +421 94 804 8505

www.argosfgroup.com

A FEJŐROBOT INFORMATIKAI RENDSZERE A FEJŐHÁZBAN

FEJŐGÉP FERTŐTLENÍTŐ BERENDEZÉS

**Minden egyes fejés után
fertőtleníti a fejőberendezést
fertőtlenítő oldatos öblítéssel.**

**Az egész folyamat csak 10
másodpercig tart.**

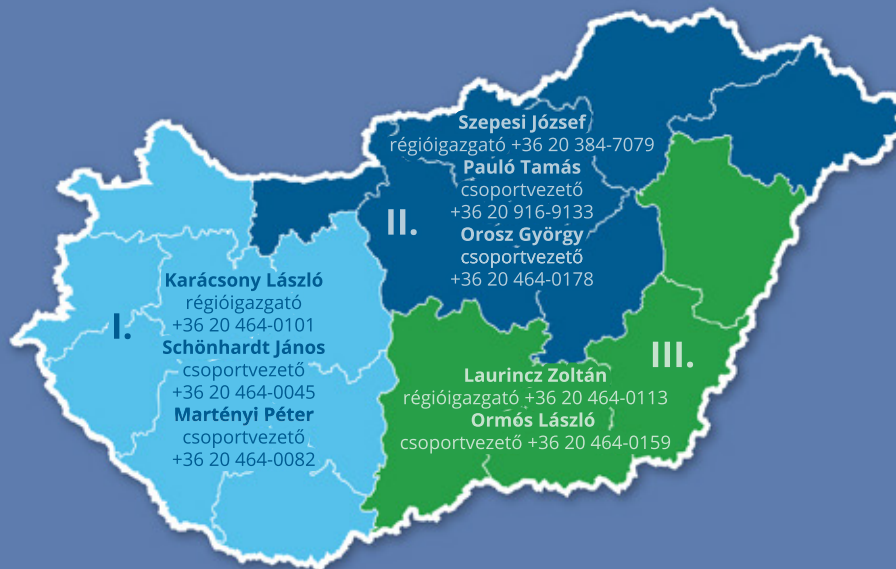
**Bármely fejőrendszerre
felszerelhető.**

H-8500 Pápa, Jókai u. 76.
T/F: +36 89 511015
Mobil: +36 30 687 6102
www.fejestecnika.hu

Az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. két évtizede áll partnerei szolgálatában, értéként őrizve és a napi munkában alkalmazva a hazai termelésellenőrzés több, mint 100 éves tapasztalatát.

Központi titkárság • telefon: 06 28 515-540, fax: 06 28 515-550, mobil: +36 20 464-0059, e-mail: atkft@atkft.hu

Tejvizsgáló Laboratórium • mobil: +36 20 229-4965, e-mail: kenez.arpad@atkft.hu

- **Teljesítményvizsgáló részleg** • telefon: 06 28 515-546, e-mail: tejlabor@atkft.hu

- **Analitikai Laboratórium részleg** • mobil: +36 20 464-0189

o **Mikrobiológiai Laboratórium** • mobil: +36 70 384-7938

- **Állategészségügyi Diagnosztikai Laboratórium részleg** • mobil: +36 20 229-4965, +36 20 464-0147

Takarmányozási Igazgatóság • telefon: 06 28 515-555, mobil: +36 20 219-9512, e-mail: taklab@atkft.hu

Füljelző gyártó részleg • telefon: 06 28 515-542, mobil: +36 20 464-0022, e-mail: enar.fuljelzo@atkft.hu

Somos Zoltán tenyésztési igazgató • +36 20 401-5936, e-mail: somos.zoltan@atkft.hu

Dr. Monostori Attila főállatorvos • +36 20 464-0147, e-mail: monostori.attila@atkft.hu

